

No. 232

సంచిక ౨౩౨

ఏజెంట్లు:— జి. బి. సుబ్బారావు శ్రీకృష్ణ గారికి, ఎన్.ఎస్.ఆర్. మదరాసు.

మామూని జైలము. — ప్రియ పురుషులు నాడు
 ఒక చివాగ్నివైద్యుని. ఒక కుటుంబమున కేరళము.
 పొడవైన బాలకుండును. వెండ్రుకలు మునుపు
 గోరును. మహావైద్యునిని యిందును. 9-12-0

అమృతాంజనండిపా - బొంబాయి - మద్రాసు

అఖిలభారత భాషాసమ్మేళనము.

డిల్లీలో సమావేశ మగుట.

డిశంబరు 30-వ తేదీన డిల్లీయందు అఖిలభారత భాషా సమ్మేళనము తొలిసారి సమావేశము దిండుచుట జరుగెను.

అధ్యక్షులగు మాధవరావు గారి ప్రారంభోపన్యాసము నంది కింది భాగములను చూచియున్నాము:

గత మూడు సంవత్సరములనుండి మిగుల భాషాభారణ మునకు చేయుచున్న సేవ కృత్యానుసంబంధము వినుటకు సంత సించుచున్నాను. భాషను ప్రజాసంజకము చేయుటకు మిగుల నిష్ఠయుచిన మార్గములు జేయున కెంతయు లాభికరములై యున్నవి. ప్రవృత్తిలు భారతీయమున కంతయు సేక భాష అభ్యుదయమున కాలసియున్న నను విషయమున ఎవరికిని పెట్టి విభజనలకు లే దా భిప్రాయములు కానవచ్చుట లేదు.

అయినను మన కార్యక్రమమునందు కొన్ని అభ్యంతరములు సంభవించు గలను. జేకమున రెండు సంవత్సరముల కల ముసల్యములు ఏకలిపి నాడుటకు సమ్మతించురా అను సరి ఒక విషయము. వారివిషయమున మనకుతోడ్పడోయిన యెడల వారి యుత్సాహము కొనసాగుటకు కొంత కష్టముండ గలదు.

ఈ విషయములలో జేకమున ప్రజలముగ నాడుము జరుగుచున్నది. మైసూరు చుట్టూ ప్రావిదేశములందలి ప్రజలు హిందీని చదువు కొనుట కొప్పుకొను చుండుటలేదు.

హిందీభాషను మాటలాడు 20 కోట్లమంది ప్రజలు ఇతర భాషలను మాటలాడు వారిని సయితము హిందీని నేర్చుకొనుటకు నిర్బంధించరా? ఈ నిర్బంధమునే ప్రజేజేట్టిక యెడల ప్రజలు చాలకష్టపడగలరు.

సాధారణముగా మన ప్రాంతములకు సంబంధము గల భాషలను అభివృద్ధిచేయునా నేర్చుకొన వచ్చునని కొందరు చెప్పుచుండుట మనకు చూచుచున్నాము.

మునకు పరిశ్రమ చేయవలయున్న ఈ కాలమున మనము భాషల విషయముననే కష్టపడిన లాభమంత యుండదని నా అభిప్రాయము.

కొన్ని కొన్ని విషయములలో ప్రభుత్వమువారు ప్రజలలోకడ భాషనే నేర్చుకొనవలయునని కాసింతుట అత్యంత సరసుని కొందరు వాదించి అనంతమైన జేకభాషను ప్రభుత్వమువారు సానుభూతిచూపకుండిన మంచిదనియు కొందరు వదించుచున్నారు.

ప్రజలు తమకు మంచిని తోచిన భాషలన్నిటిని నేర్చుకొనుటకు వారి కనవారము లిరువలయును. జేకభాషలలో శ్రేష్ఠమైన వారిని యువకులు నేర్చుకొనుటకు వారికి తగిన అవకాశము లిచ్చితిరవలయును.

కావున మనము జేకమున ప్రజలు గ్రామికభాషలను నేర్చుకొనుటకు సదుపాయముల చూడ నిరంతరప్రయత్నములు చేయవలయును. మన గమ్యస్థానమును చేరుటకు సముత్తమ విలుండును. ప్రజలు నాగరి ఉద్భావపులను సర్వవ్యాపకముటకు దొరకవలెననియు సయితము కొన్ని నిర్బంధములు చేసినను మంచిది.

అభ్యుదయ యువస్వామి మైన యనంతరము డిల్లీలో తీర్మానములు సభయందు జరిగినవి.

మొదటి మూడు తీర్మానములు:-సర్ గురుదాస్ బెనర్జీ గారి మరణమునకు విచారము చూపుటకు, ఏకభాషాసత్వ కరమను, భాషాసంఘమువారి నివేదికములకును సంబంధించి యిది. వీనిని అభ్యుదయ సభలో చూపాడించిది. సభ్యులు అంగీకరించిరి.

సామాన్య తీర్మానము:- సభాదేశములకు జేకమున వ్యాపారజేయుటకు రాష్ట్రీయ సంఘముల నిర్మాణమునకు సంబంధించిది. వీనిని అభ్యుదయ జేకపాడించిన యనంతరము అందరితో నావూదించబడినది.

అయినది తీర్మానము:-హిందీభాషను విశ్వవిద్యాలయములందు నిర్బంధ భాషగా వాడుకను నేర్పవలయునని నూచించబడినది. తీర్మానమును పునరావేశములు ప్రాధేయమున ఎస్. ఎం. పరంజపీ గారు చూపాడించుచు మాటలాడిరి.

అంతరంగ తీర్మానము:-హిందీభాషను విశ్వవిద్యాలయములందు నిర్బంధ భాషగా వాడుకను నేర్పవలయునని నూచించబడినది.

అంతరంగ తీర్మానము:-హిందీభాషను విశ్వవిద్యాలయములందు నిర్బంధ భాషగా వాడుకను నేర్పవలయునని నూచించబడినది.

అంతరంగ తీర్మానము:-హిందీభాషను విశ్వవిద్యాలయములందు నిర్బంధ భాషగా వాడుకను నేర్పవలయునని నూచించబడినది.

అంతరంగ తీర్మానము:-హిందీభాషను విశ్వవిద్యాలయములందు నిర్బంధ భాషగా వాడుకను నేర్పవలయునని నూచించబడినది.

అంతరంగ తీర్మానము:-హిందీభాషను విశ్వవిద్యాలయములందు నిర్బంధ భాషగా వాడుకను నేర్పవలయునని నూచించబడినది.

అంతరంగ తీర్మానము:-హిందీభాషను విశ్వవిద్యాలయములందు నిర్బంధ భాషగా వాడుకను నేర్పవలయునని నూచించబడినది.

అంతరంగ తీర్మానము:-హిందీభాషను విశ్వవిద్యాలయములందు నిర్బంధ భాషగా వాడుకను నేర్పవలయునని నూచించబడినది.

అంతరంగ తీర్మానము:- హిందీభాషను విశ్వవిద్యాలయములందు నిర్బంధ భాషగా వాడుకను నేర్పవలయునని నూచించబడినది.

అంతరంగ తీర్మానము:- హిందీభాషను విశ్వవిద్యాలయములందు నిర్బంధ భాషగా వాడుకను నేర్పవలయునని నూచించబడినది.

అంతరంగ తీర్మానము:- హిందీభాషను విశ్వవిద్యాలయములందు నిర్బంధ భాషగా వాడుకను నేర్పవలయునని నూచించబడినది.

అంతరంగ తీర్మానము:- హిందీభాషను విశ్వవిద్యాలయములందు నిర్బంధ భాషగా వాడుకను నేర్పవలయునని నూచించబడినది.

అంతరంగ తీర్మానము:- హిందీభాషను విశ్వవిద్యాలయములందు నిర్బంధ భాషగా వాడుకను నేర్పవలయునని నూచించబడినది.

అంతరంగ తీర్మానము:- హిందీభాషను విశ్వవిద్యాలయములందు నిర్బంధ భాషగా వాడుకను నేర్పవలయునని నూచించబడినది.

GET GOOD SIGHT. by removing the cause of bad sight. Don't commit the common error and take to spectacles as the only remedy for eye-trouble-they will correct your sight, but what you want some thing to cure your eyes, viz:-the Actina Treatment. Actina has succeeded where specialists had failed, simply because it assists, and not opposes, Nature. It is essentially a natural treatment and the hundreds of testimonials are proof that it is a successful treatment. To use it is simply itself remove the two cures from the Actina instrument releasing the powerful vapour which applied to the eye and inhaled through the mouth and nostrils, sets up and maintains a good circulation in all parts of the eye, removes congestion and restores the organ to perfect health. It is an unequalled cure for all eye troubles, such as Iritis, Cataract, Granulations, Sore Eyes, Ulcer, Opacity, etc., etc. Invest Rs. 25-8 in an Actina and save specialists' fees. Valuable booklet entitled 'Prof. Wilson's Treatise on Disease' containing particulars of Conditional Trial Offer and convincing testimonials post free from Actina H. P. Sole Agency, Bataia (India).

Actina Cures Deafness. Not merely improves the sense of hearing temporarily as do Electrophones, Ear Drums, etc., but really cures the disease permanently. The secret of Actina's success is that it removes the cause of the disease and that is where it differs from all other treatments. The principal cause of Deafness is Catarrhal Inflammation of the throat and middle ear and until this is removed the hearing cannot be restored. The powerful vapours emanating from Actina, inhaled through the mouth and nostrils and applied to the eye, course through the delicate nerves and blood-vessels, removing Congestion, stimulating and invigorating and restoring the organs to their normal healthy activity. Actina is the surest, simplest and most natural cure for Deafness and is just as effective in other Catarrhal diseases, such as Eye Troubles, Hay Fever, Asthma, Bronchitis, Headache, Sore Throat, Influenza, etc. Costing only Rs. 25-8 (plus postage etc.) this wonderful instrument should find a place in every home. Booklet entitled 'Prof. Wilson's Treatise on Disease' containing useful health advice and full particulars of our Conditional Trial Offer, post free on request. Write to-day to Rai B. S. Bhandari, M. A., Bataia. (India) Natural Actina Treatment. JUDGE BY RESULTS. Read the remarkable testimonials from both medical men and the general public and see what Erectruss has done for those suffering from Functional Weakness, Exhaustion and Impotency even after other remedies had failed. Erectruss is the outcome of years of study and research and Dr. Dier's Principle of 'Obstructive Hyperaemia,' on which it is based, is one of the wonders of medical science. The Erectruss is a "specialist" itself in all but cost: always handy, a sure and natural cure for these diseases, yet the total cost of an Erectruss is only Rs. 15, (plus postage, etc.), a low price indeed for such a miracle-worker. Before you forget, just sit down and write for the Free Descriptive Booklet-it may mean New Life to you. Address to ERECTRUSS (A.P.) Sole Agency BATAIA (India.) DR. BLER'S ERECTRUSS.

డిల్లీ కాంగ్రెసునభ

బీసెంటమ్మగారి వాదము ఖండింపబడుట

టి. వి. గోపాలస్వామి మొదలియారు బి.ఎ. బి.ఎల్.

మా కిట్టు వ్రాయుచున్నాను:-

వార్తాపత్రికలలో విన్నవించిన బీసెంటమ్మగారును, మొన్నటిదినమున సి. పి. రామస్వామిఅయ్యగారును వ్రాసిన యుక్తముల నన్నింటిని మిగుల కాగ్రహించి తిరస్కరించినది. కాని, బీసెంటమ్మగారును భేదభావములను గల్గించిన వాడు. చేసిన ప్రయత్నములను సమర్థించుకొనుచు తెలిపిన కారణములు నాకు తృప్తికరముగ లోచించినవై.

వేల్పు యువరాజులు ఈజేతమున కాన్సేనియ విషయము మొదటిది. విషయవిస్తరణసంఘమున నీ విషయమును వదిలివేయుట కనేక కారణములు గలవు. ఈ తీర్మానము సకాలమున రాలేదు. మన మింపునమున యువరాజు నా హోదించినయెడల, సాధారణ పరిస్థితులను బాటి కొరంగ గల ఆతిథ్య మొసంగబాలము. అయినచు, వీ రెప్పు డీజేతము నకు విచ్చేసినచో యింకను మనకు విశ్వముగ తెలియదు. శ్రీ సార్వభౌముని యువ శ్యాసములో నీ విషయము చూచా యగ తెలుపబడియున్నది. వీరి గాక నిత్యము ముగవర్షము వీరికి తన ఆహ్వాన మొసంగవచ్చునని నిర్ణయింపబడినది. మరయు, సంగ్రామములన దేశము భవలో యముదే భాద సొంపి చుండ, కాటకమును, అంటువ్యాధులను ప్రజలకు బాధించు చుండ, ఈ యనసరమున వీరికి తగిన గౌరవమును కలు ఆహ్వానము మొసంగుట దుస్సాధ్యము. కావున, భావికాల మందు ఇంతకంటె అనుకూలమునుమన మన భావిసార్వ భౌమునకు భారతదేశము తన సహజాధికారమునకు ఆహ్వా నము మొసంగుట చుండినని నిర్ణయింపబడినది. ఈ నూతన యందు, సి. పి. రామస్వామిఅయ్యగారు, బీసెంటమ్మగారు అభి ప్రాయపడునటుల రాజభిక్తిమూలకగాని, బ్రహ్మచేత బంధ ములను వీటుటకు ప్రయత్నించుట గారి కావనవచ్చుటలేదు. తమతో నేకీభవించివాటిమోమునై నుట్టిగట్టి, యందుకాము సృష్టింపనన్న పక్షమునకు బలము చేపట్టుటకు వీరి చాటున నూతనముగా విచిన్లుస్థితిని మున్నది. ఇట్టివేతన ప్రయత్నములు కలంబించుట బీసెంటమ్మగారి కిది ప్రధమ ప్రయత్నము కాదు. ప్రభుత్వమువారే మున్నకుండినపుడు, దాక్షిణి వరదరాజులు నాయుడుగారి ఉపన్యాసములు రాజప్రహేళికలములని యామె నుడివియుండలేదా? బి.ఎ.యి నిర్ణయం చుండుచుండనీ బహుళ సంఖ్యాకులు రాజభిక్తినివారని నిరూపించుటయే బీసెం టమ్మగారి యుద్దేశ్య మునటకు మోమునూ సమితిలో నీ తీర్మానము కట్టుకట్టి యామె ప్రజేతవేట్లందుకు నలకనే తెల్లగుడున్న దని భారతీయులు నులభముగ ప్రకాశం గలరు. ఇంతే గాక, అనుమానములదూరం మన రాజభిక్తి ప్రభుత్వము మాటిమాటికినీ తమ రాజభిక్తి తెల్లదేయించుట కవసరము లేదు. ఇతరు లట్లు చేసిన చేసెదరు నాక!

సంపూర్ణరాష్ట్రీయ స్వాతంత్ర్యము రెండవవిషయము. గత కాంగ్రెసుసభ జరిగిన పిమ్మట, బొంబాయి, మద్రాసు, పంజాబు, బీహారు, మధ్యప్రదేశ్, మున్నగు వివిధరాష్ట్రీ ములను తమతమ కావనసభల మూలమునను, రాష్ట్రీయ కాం గ్రెసు సంఘమును మూలమునను సంపూర్ణ రాష్ట్రీయస్వాతంత్ర్య మును వాంఛించినవి. అధికారిభజన, స్వాతంత్ర్యయోజనవర్గ నిర్ణయసంఘములను చిత్తు మిమోరాండమును తెలియ చేయు సంఘసభ్యులుగ నుండి, మన రాష్ట్రీకావనసభకు అన్ని విషయవిస్తరణయలందును సంపూర్ణరాష్ట్రీకావనము నొసంగుటకు బీసెంటమ్మ, రామస్వామిఅయ్యగారు ఎట్టి ఆక్షేపమును దెలుపలేదని నాకు జ్ఞాపకము. ఈ చిత్తు మిమోరాండమును గా. బి. ఎన్. శర్మ, డి. బి. ఎల్. ఎ. గోవింద రాఘవఅయ్యగారు సంసిద్ధిపరచిరి. ఇది మహాజనసభవారిచేతను, రాష్ట్రీయ కాంగ్రెసుసంఘమువారిచేతను ఆమోదితము లాయెను. అన్ని రాష్ట్రీయములను ప్రత్యేకముగ సంపూర్ణ రాష్ట్రీయస్వాతంత్ర్య మును వాంఛించునపుడు, కాంగ్రెసుసభ దీనిని కొరకుండు తెంత హాస్యాస్పదము? దీనిలో ముముగ కేంద్రప్రభుత్వము నందుకుకూడ కాంగ్రెసుసభ మామూల గౌరవదన బీసెంటమ్మ గారు నూచించుచున్నట్లు లోచించున్నది. కాని, కాంగ్రెసు సభాతీర్మానముల గాంచిన యానూతన అసత్యముని తెల్లము కాగలదు. ప్రత్యేక కాంగ్రెసుసభ ఆరువత్సరములలోపున సం పూర్ణ రాష్ట్రీయస్వాతంత్ర్యము నొసంగవలెనని తీర్మానించినంత మాత్రమున, అటుపిమ్మట మారిన పరిస్థితులవలన దీనిని మార్చ నుడదా? ప్రత్యేక కాంగ్రెసుతీర్మానమునే అనుసరింపవలయు నని బీసెంటమ్మగారి అభిప్రాయమగునెడల, ప్రతివత్సరమును ఈ కాలపరిమితిని తగ్గించుచు తీర్మానముల గాంచుచుండ వలయును ఇది యిద్దరుల కంత హాస్యజనకముగ గన్పట్టును?

ఇట్టి స్థితిగతులలో, వివిధరాష్ట్రీయప్రాయానుగుణ్యముగ కాం గ్రెసుసభ తీర్మానించుటసంభవము. ఈవిషయము వి వి ధ రాష్ట్రీయలలో ప్రబలముగ నున్నపుడు దాని సభిక్షేపింపకుం డగ మున్నుండి, కాంగ్రెసుసభలో దీని నెదిరించుటయుం దగ ములేదు. దీనినిబట్టి యానోధము మనఃపూర్వకముగాక, యానోద్దేశ్యముల ఫలితముని నేటెల్లము కాగలదు.

తిలక్ గారిని సంధిభక్తు సభ్యునిగా నెన్నుకొనుట మూడవవిషయము. వీరికి విముఖుల నేటబండుగని బీసెంటమ్మ గారు రాక్షేపించుచున్నది. బీసెంటమ్మగారు యావదనికి నాశే యెన్నుకొనబడినయెడల, ఈమెమన విముఖులంతకంటె అధిక సంఖ్యాకులును, ఈమెఅందులకేమియు అభ్యంతరముజెప్పక మిన్నకుండి ముందు. ఈ సంధి సమయమున ప్రజావిశ్వాస మునకు పాత్రుడైన యావద సత్యమునూనీ నుడే! సంధిసభ కూడకున్న యీ మరగరమున నాశేను విరోధాఖండమున నున్నాడు. కావున, ఆతర శే. సంధిసభాసభ్యునిగా నెన్నుకొనుట సంభవము లోచనని. ఇతరపక్షమునకు ప్రతిపాదించబడినపు డు, మొదట తనపేరు గాతరకు కారణముచే కావలె బీసెం టమ్మగారు అందుల కంగీకరింపలేదు.

ఆంగ్లదేశమునకు సంజేతహతులు కాంగ్రెసుతీర్మానము ననుసరించియే రక్షింపకలె నటుట నాజగవనిషయము. ఆంగ్ల దేశమునకు కాంగ్రెసుసభవారు తోరు సంస్కరణముల నెరుక పరచి, తానెన్నోభూతి గడించుటయే ఈరంజకము నంపు టకు ప్రధానోద్దేశ్యము. సంస్కరణములకూర్చి పార్లమెంటు సభలో సాధిచేసేకొనుటకు వీరు రాయబారులుగ బంపబడుట తరు. అట్లేయితలు, పున్ను మేకీభావములే రా య బానులకు బంపుటవలన లాభమేమి? కాంగ్రెసు అభిప్రాయ మును సంపూర్ణముగ (బీటిమో) ప్రజలకు తెలుపకలెను. రాజోభి సంస్కరణపుట్టి దీనినిబట్టి యంతరకు ముక్కువెందునో, పిమ్మట జరుగు విషయములబట్టి నిష్కాయంపరచియున్నది. ఈ సంజేతమందలి ప్రతిసభ్యునుకూ కాంగ్రెసు తీర్మానమునుండి భేదించుట కనకాశే మొసంగబడనవలె, ప్రతివ్యక్తియు స్వీ యాభిప్రాయములనే తెల్లదేంచుట కుత్సించుచునాని. కాంగ్రె సు అభిప్రాయములను తెల్లము కాంచుట సంధిసభ నేరము. ఈజేతముననే భేదాభిప్రాయములను వ్యాప్తు చేయుచున్న వారు ఆంగ్లదేశమునకు బోయినయెడల కాంగ్రెసు అభిప్రాయానుసరణముగ నర్పించనని నిశ్చయించు తెట్లు?

ఈ సంజేతములో ఉన్న తనకుండగతరకు విషయ ము పిమ్మట చర్చితును కావలెయున్నది. ప్రత్యేక కాంగ్రెసు సభలో, 1918 సంవత్సరమున సంజేతహతుల విప్లయించుట కొకసంఘ మేర్పరచబడెను ఈ సంఘమువారు తమకార్య మును నెరవేర్చిరి. తిలక్ గారు మున్నగు కొంతమందికన్న, ఇతరులు ఆంగ్లదేశమునకు బోబాలబండిరి. ఇట్టి స్థితిగతులలో కాంగ్రెసుసభ తీర్మానముల నీ కార్యమునకై వేర్కొనవలసిందని వేర్కొనంఘము నేర్పరచబడలలో తప్పిద మేమున్నది?

ఇక, కాంగ్రెసుసభకు లండను నగరమున సమావేశమర చు విషయమున, సార్వభౌమున కొక వివేచిత్రము సమర్పించు విషయమును అంత ప్రాధాన్యములుకావు. సంధిసభ జనకు నెలకొ సమకూడుచున్నది చిల్లు ప్రేలు మాసారావన (బ కటితము గానున్నది. లండను నగరమున కాంగ్రెసు జరిగిన యెడల తగినంతమంది ప్రతిభులు వచ్చెదరనుకొననకు, వీరికి రహదారిచిల్లు జాను, జూలై నెలలవరకు లభింపవు. ఆంగ్ల దేశమున చాలమంది సభకు విచ్చేసెదనని నిశ్చయముగ చె ప్పుట కాధారములేదా? కష్టమునకు తగినఫలితము లభించినటు నిశ్చయము. ఈ కార్యవిస్తరణావిషయమున మన సంజేతహతులే చాలును.

బ్రిటిషు కాంగ్రెసుసంఘము, "ఇండియా" పత్రికకు సంబంధించిన విషయములు పిమ్మట యోచింపదగినవి. ఈ రెం డింటినర్తమును గూర్చి బీసెంటమ్మగారివలె యెవరను ఖం డించియుండలేదు. బ్రిటిషు సంఘమును కాంగ్రెసు అనుబంధ ముగ నుంచుటకు, దానివై కాంగ్రెసుకు సంపూర్ణాధికారము నొసంగుటకు కొన్ని చిక్కులు కలిగినవి. ఇప్పుడైనను యీ సంజేతహతులు మన బ్రిటిషుమిత్రులతో మాటలాడి, ఆంగ్లదేశమున నీ ఉద్యమ న్యాయ కార్యమునకు యేర్పాటుల చేచునప్పుడు, ఆ సంఘమువారికి రావలసిన బాకీను చెల్లింప బడును.

నిన్ను బాతులకు సంబంధించిన విషయ మంత ప్రధా నము గాదు. ఈ తీర్మానము సాంఘికసభ కనుకూలముగ నుం డును గాని రాజకీయసభ కనుకూలముగ నుండవలెను. అత్యల్ప సంఖ్యాకు లగు కొందరు పూర్వాచారపరాయణులు తప్ప, ఇతరు తెల్లయును యీ తీర్మానమున కనుకూలముగ నే యున్నారు. కాంగ్రెసుసభకు కార్యభార మెక్కువగు నుం డుటకు యీ విషయకగుగు తీర్మానము ముందు కాంగ్రెసు సభ మానునదకు ఆపివేయుదెనని.

బీసెంటమ్మ, రామస్వామి అయ్యగార్లు భావముల వలన యీ విషయములను వెల్లడింపలేనవిషయములకు నాశే విచారముగ మున్నది. వీరిరువురు ఢిల్లీలో సభకూడుటకు పరిచరణలకు బూర్వము వచ్చి చిత్తుతీర్మానములకు తయారుచేసెడి. డి. బి. కేశవశెట్టిగారి చేరు నెందునకు తొలగిం దిన నేనుక వెదచుచున్న నడిగితిరి బీసెంటమ్మ గారు కాంగ్రెసుసభలో నుక ఉన్నాక పదవి నాశ్రమింప కలయు నని యుద్దేశముతో నున్నారనియు, ఇందుమూలమున ఆమె ఆంగ్లదేశమున కొంతని నిర్వహింప దలంచుచున్నననియు ఆతడు నాకు తెలివెను. బీసెంటమ్మ గారు ఆమెని గతుక ఇతర అభ్యర్థులవలె గాక అన్ని సమయ ములందును కాంగ్రెసు అభ్యర్థురాల నని వ్రాసికొనుచుం డెను. ఈకాంగ్రెసు సభలో యీపదవి పోయినది. రాయ స్వామికయ్యగారు కూడ ఆమెతో పరిచేయుటకు ఇచ్చ గింటును. అందుచే నానినపుడే పేర్లకు అగు జేర్చుట కంగీక రించెడి. వీరు కార్యదర్శకులకు ఉండుటకు నాకెట్టి అభ్యంతర మును లేదు.

కాని, ప్రతినిధులనెట్టి, విషయవిస్తరణసంఘ మెన్ను కొనిపడెదప్పడే, వారు తప్ప సంఖ్యాకులు వీరి కనుకూలముగ లేరని వీరు గ్రహించిరి. ఇక ప్రతివారిని కనవెపున జేరదని ప్రార్థనలు బయలుదేరినవి. తమ బలముల గుర్తించుటకే ఈ తీర్మానములకు వీరు సకలబల ముపహసించిరి. ఇవి అన్నియు తరఫునకైవుపును. వీరెవరు తిరుగ వార భించిరి. బీసెంటమ్మ, రామస్వామిఅయ్యగారు కాంగ్రెసు కార్యదర్శకులకు ప్రయత్నింపకుండును సంభాషణలు. వీరను. వీరిని ఎన్నుకొనుటకు రక్షించుండెడి సోవుటకే, వీరతపము ము గాంచుట లక్ష్యము. వీరిలో నుకకొకరుగ నుంచి వార లైనను, ఎవపుర కలసిన తోడనే విప్లవము బయలుదేరినది. ఏది యెటున్నను, వీరు వాతీయవాదులవత్సరము విభజింపకా నుట న్యాయముగాదు. వీరువురు విడివరకు చేసిన ఖుకార్య ములకు వీరియెవలనల గౌరవముచే, ఢిల్లీవిషయములకు చురచి కాంగ్రెసుతో వైకవిత్వము గలిగి, ముక్కుచేకోధరణమునకై పాటుపడ వీరి బ్రాధించుచున్నాను.

యుద్ధము !

యుద్ధము ! !

ఆయుర్వేదమునకును, అంటుడురోగములకును,

కాని, నీవు

వైద్యరత్న పండిత డి. గోపాలాచార్యగారి

(10వే)

కలరా, ప్లేగు, ఇన్ ఫ్లుయెంజా రోగములకు ముందు జోషములను, నలవజేసిచివో వీ కట్టి భయము లేక నురక్షితిముగా నుండగలవు. శ్రేష్ఠ మైకను, చాత్ర నని. కొన్ని కొన్ని ప్రకేములందు 100-కి 100 మంది రక్షింపబడిరి.

కలరామందులు నెట్లు 1-కి 0-12-0

ప్లేగు " (వెడని) " 1-12-0

" " (చిన్న) " 1-2-0

ఇన్ ఫ్లుయెంజామందుల నెట్లు " 1-8-0

మా ధన్వంతరి లేహ్యము

ఇన్ ఫ్లుయెంజా రోగము కుడిన పిదప గుణము

చేయుటకై పుచ్చుకొనదగినది. డబ్బి 1-కి వెల రు2-8-0

ఇంకను ప్రపంచప్రఖ్యాతిపడిన జోషము లనేకములు గలవు.

స్వాకింకు హస్తేజి ఖచ్చులు ప్రత్యేకము. ధరిభాస్తు చేసినవారల కుచితముగ క్యాటలాగు పంపబడును.

ఆయుర్వేదాశ్రమం, గుడి, ఆచారప్పన్ విధి, జి.టి. మదరాసు.

నా ఆంగ్లదేశయాత్ర

డాక్టర్. టి. ఎమ్. నాయుడు గారి ఉపన్యాసము.

నిన్నటిదినము పాఠశాలము 5-80 గంటలకు జన్మింపవలెనని కా కార్యాలయమున తప్పక కాపాడవలెనని లగు డాక్టరు టి. ఎమ్. నాయుడుగారు "నా ఆంగ్లదేశయాత్ర" అను విషయమును గూర్చి ఉపన్యాసించిరి. తిరుమలేశ్వరమునకు వెళ్ళునందు ప్రాప్త్యశీతములగుటచే, విద్యార్థులకు విశ్వసనీయము. ఉపన్యాసమునకు ప్రాప్త్యుచున్న ప్రతి అధికారినిద సంఘసభ్యులు నాయుడుగారికి స్వాగతం బోధించుచు కొన్ని స్వాగతపద్యములను పద్యించిరి.

నిన్నటి డాక్టరుగారి కిట్లుపద్యమిచ్చిరి:-

నేను డాక్టర్ 28-వ తేదీని బాధను నారములో లెవకు

పూర్వ ప్రేమనొందె రైలుబండి బండి. నేను రైలు దిగిన వెంట ఒక పిల్లలు గాకకాకుటలై "మీరేనా చెన్నపురినండి వచ్చిన డాక్టరు నాయుడుగారి"ని నన్ను పిల్చించెను. "అవును. అయ్యే నామేర" నేను బదులు చెప్పితిని. అంతట ఆతడు వెంటనే పాఠశాల వచ్చితిని రైలుబండి నుండి దిగి "హిల్స్" అను మొక బండిని బోయడి నా పాఠశాల నుంచెను. పిమ్మట ఆతడు వెన్నోక గదిగారికి తీసికొని వెళ్లి ఒక కాగితమును సంతకముచు చేతును నాచేతికిచ్చెను. నేను అందలి యంతయులను చదువుటలో ఆసక్తిచేయు లేదు. నేను ఆంగ్లదేశములో ఉన్నంత కాలము బహిరంగముగా సభలలో మాట్లాడవలెనని బాధ్యతలను వ్రాయగూడదనియు అందుగలను. ఆ సీనియ నాతోకాను యుద్ధకార్యాలయమునాటిచే నియమింపబడిన విద్యుత్తద్యమును నెఱచుచున్నాననియు అంతకు మైన తద్విషయమును గురించి తనకేమియు తెలియదనియు మిక్కిలి విషయముగా మనవిచేసికొనెను. నేను ఆ కాగితముమీద సంతకము చేసితిని. పిమ్మట నా గమ్యస్థానమునకు నేను నడుచుమై వెడలితిని. నేను అక్కడికివెళ్లినది విక్రాంతికొరకును ఆరోగ్యమును బాగుపరచుకొనుటకును గావున ఆదేశము చేసినవెంటనే నాకు కొంతవిక్రాంతికొరకును వెళ్ళుటచే విక్రాంతినిగొనుచు కాలక్షేపము చేయుచుంటిని. అప్పుడు అదేశమునందలి ప్రజలందఱును యుద్ధమునందు నిమగ్నులయి యుద్ధాంతముకొరకు కడు ఆతురతతో నేచియుండిరి. వాస్తవత్రిక లన్నియునూడ యుద్ధ సంబంధమైన విషయములనుగూర్చి ప్రచురింపుటలో నిమగ్నులయియున్నవిగాని అనుదినమును నుండు ఈ రాజకీయసంస్కరణవిషయములపై ఎట్టికర్తవ్య వహించుటలేదు. కాబట్టి నేనునూడ యుద్ధము పొనుచున్నంత కాలము రాజకీయవిషయములను గూర్చినదర్శన మానకము బుచ్చితిని. తలచితిని. అందఱు నగరమునందు చాలకాల ముండునకి ఒక అందఱు దిన ప్రతీకా సంపాదకునకు నాకును స్నేహముద్భవించెను. ఒక దినమున మే మిరువురమును సంభాషించుకొనుచుండగా ఆతడు "హిందూజాత రాజకీయ సంస్కరణ ప్రణాళిక 5 వ తేదీని ప్రకటింపబడ నున్నదను సంగతి నీవు తెలియునా"నని" నన్నుడిగెను. "తెలియదు"ని నేను ప్రత్యుత్తర మొసగితిని. పిమ్మట ఆతడు అత్యుద్ధ ప్రణాళికప్రాముఖ్యము వివరములను గైకొనుటకై ప్రకటింపబడ నున్నదని నుడివెను. ఆ ప్రకటన ప్రకటింపబడిన వెంటనే నానుభిప్రాయ మెంతవలయునని సంపాదకును నన్ను కోరెను. ఒకవేళ ప్రకటన ప్రకటింపబడినది చాలి గురించి నానుభిప్రాయములను బహిరంగముగా నొసంగగూడదనుచు గల నిష్పంధములనుగూర్చి ఆతనికి తెలియజేసితిని. అటుపిమ్మట ఆతడు ఆ ప్రకటనము నాకు అంతరంగికముగా నిచ్చెదననియు అంతరంగికముగా నేను అభిప్రాయ మెంతవలయుననియు నుడివెను. ఆతడు చెప్పినప్రకారమే జూలై 5వ తేదీని ప్రకటన ప్రకటింపబడినది. ఆ సందర్భమున డాక్టర్ ను నేను ప్రకటనము ఒక ప్రతిని నాకు పంపెను. నాకు అంతకాల మధికముగా నుండుటవలన ఆ ప్రకటనము నంతయు మొదటి నుండి కడ వరకు చదివితిని. దాని మీద అప్పుడే సర్ ఎస్. పి. సింగు, భూమేంద్రనాథబాబు, పాటియాలాచార్యులుగారు మొదలైన భారతీయ ప్రముఖులందఱు అభిప్రాయము లిచ్చుటకు మొదలిడిరి. అప్పుడు నాకు మిగిలిన భారతీయనాయకుల లందఱును తమ అభిప్రాయముల నిచ్చుచున్నందున నేను మాత్రమే నా అభిప్రాయము నొసంగగూడదను సందేహము జనించినది. ఈ విధికిపు నాగ్నంధనమునకు కారణ మరయుటకై అంతరంగికముగా విచారణ ప్రారంభించితిని. కొంతమంది గొప్ప రాజనీతిగురువులను

సందర్శించితిని. అందులో ఒకడు తద్విషయమును గురించి తా నెప్పుడు విచింతించుచున్నానని చాచి కారణము తనకు తెలియదనియు నుడివెను. ఈ విధముగా జూలై 17 వ తేదీవరకు అంత రంగికముగా విచారణచేయుచునే యుంటిని. ఇంతలో బొంబాయి రాజధానికి కొన్ని సంవత్సరములకు పూర్వము గవర్నరుగానున్న లామింగుటను ప్రభువుగాను నాయొక్క వాక్ష్పంధనమును గూర్చి ప్రభువులసభలో ప్రశ్నింపగా హిందూజాత ఉపకార్యదర్శిగా కొకవేళ మైన ప్రత్యుత్తరము మొసంగుచు తింక్ మొదలైనవారు కూడ వాక్ష్పంధనము గావింపబడినందున నాయుడుగారిని కూడ వాక్ష్పంధనము గావింపవలసినదనిన దని నుడివెను. ఒక విశేషవేళ తనకు నే ననుచున్నవలెనని తద్విషయి. కొంతమంది పార్లమెంటుసభ్యులు నన్ను ప్రభువుల సభలోను కామ్యునల్ సభలోను మాట్లాడుచుని ప్రశ్నించెను. నేను మాట్లాడినందువలన మీకేమియు అపాయములేదని మాట్లాడిన నని చెప్పితిని. నాకు కలుగు అపాయమునకు నేను లక్ష్యపెట్టెను. నేను మాట్లాడినవో ప్రభుత్వమునాటి తిరిగి నన్ను హిందూజాతమునకు పంపించెదను. అనగా నాకు ప్రయాణపుఖమ్మందెను. నేను కొలది 3 వ నులకు ప్రభువుల సభలో ఉపన్యాస మిచ్చుటకు పూర్వము ఇండియా అసోసియేషన్లనుండి నాకొక యుత్తరము 'వచ్చినది' అందు ఇతర హిందూజాత నాయకులకు వాక్ష్పంధని మోసము గావింపబడి నదిగాన నాకు కూడ నట్టి విమోచనము గావింపబడినది గలదు. పిమ్మట నేను ప్రభువుల సభలో ఉపన్యాసించితిని. కాని వాగ్లో ఎవరికిని హిందూజాత విషయములకు గూర్చి యిరువైనను తెలిసినట్లు గన్నట్లేను. హిందూజాత విషయములకు గూర్చి కొంచెముగా "ఇండియా" పత్రికా సంపాదకులకు కాబట్టి గూర్చి చూత్రము తెలియదు. నేను ఆతనికి చెప్పితిని. కానసభ్యులయి బ్రాహ్మజాతర సభ్యులనుంట్లు చాల తక్కువగా నున్నదనియు, వోటియవారి సంఖ్య ఎక్కువగా నున్నదనియు 10 నుండి బ్రాహ్మణ సభ్యులకు ఒక్క బ్రాహ్మజాతర సభ్యును మాత్రమే కలదనియు చెప్పగా ఆతడు నరసింహకృష్ణగారు బ్రాహ్మజాతర డే నాయని నన్ను ప్రశ్నించెను. నేను హిందూజాతము వదిలివెట్టికన్నటికి కాదని ప్రత్యుత్తర మొసగితిని. పిమ్మట నేను బంధువనగరము వదిలి రాష్ట్రీయ పట్టణములకు వెడలి అచ్చట అనేకమంది ప్రతికాసంపాదకులను కలసికొని మాట్లాడితిని. వారు యుద్ధవిషయములకు ప్రకటింపుటలో నిమగ్నులయి యున్నందున ఇతరవిషయములకు ప్రకటింపుటకు తమ ప్రతికాముఖులకు సలహాలేదని నుడివెను. "యుద్ధము ముగిసినపిద మింకే ప్ర సంస్కరణములకు గూర్చి ఆలోచింపవలెను"ని నాకు చెప్పిరి. కాబట్టి నాకు కష్టము మరింత వచ్చినది. స్వాతంత్ర్యమునకై గూర్చిగాన, సంస్కరణములకు గూర్చిగాని ఉపన్యాసములిచ్చుట మైనవో మిక్కిలి ముఖ్యకగా నెరవేర్చవలెను కాని నేను తలపెట్టినవి మిక్కిలి కుప్పకూలెను. జే ది యు కాదు. సాంఘికప్రాతిభ్యులులేని హిందూజాత అన్నదెట్టి రాజకీయసంస్కరణముకు యోగ్యమైనదని నాకు దాని వారి కున్నది. కొంతమంది గావరీపురంధరులు సాంఘికప్రాతిభ్యులను నేమియును ప్రశ్నించెను. వారిలో ఒక్కొక్కరికి నాయొక్క యుద్దేశ్యములను బోధపరచునకి వారు నాటికి ఓకతో విని నానుభిప్రాయములతో ఏకభావించిరి. వారందఱును సామాన్యులు గారు. వారిలో కొంతమంది ప్రభుత్వోద్యోగమునందు కూడ నున్నారు. కాబట్టి యింకయును హిందూజాతమునకు ఎటువంటి రాజకీయసంస్కరణము లొసంగబడినది వానిలో నేమియు సాంఘికప్రాతిభ్యులు లేవనడ నుండకాల దని నాకు దృఢ నమ్మకము కలిగినది. పిమ్మట ఒకదినమున భూమేంద్రనాథబాబుగారునకు ఫలాహారమున కాహ్వానము జేసిరి. నే నాయా హ్వానము నంగీకరించి వెడలితిని. ఆ సమయమున సర్. ఎస్. పి. సింగు గారుకూడ గలరు. మే నుండఱును సంస్కరణముల సంబంధమైన సందర్భము లొకటి దిగితిని. వాసుగాని సాంఘిక ప్రాతిభ్యులకును ప్రతికాల బాధమున జూపుచు తామెప్పుడును దాని నంగీకరింప కాలమునుండినది. పిమ్మట నేను సాంఘికప్రాతిభ్యులకు నంగీకరించుచున్నాననియు అది తేనెనంద ఏదైన సంస్కరణము ప్రవేశపెట్టు బడినవో దానిని పాదుచేయుటకు సకలవిధముల ప్రయత్నించెదనని చెప్పితిని. పిమ్మట కొన్ని దినము లైవదిదల జూలైమాసారంభమున బానుగారిని నేను తిరిగి కలిసికొనినపుడు ఆతడు "సాం

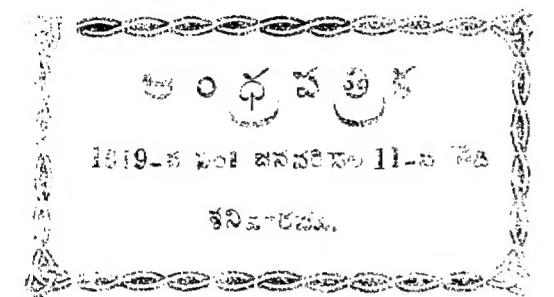
ఘికప్రాతిభ్యులు ఆనంద మగునట్లు గవనముచున్నద"ని నుడివెను. "మీరు తొందరపడి ఒప్పుకొన నవసరములేదు. బాగుగ యోచించుటకు. నేను మరిముక పర్యాయము. మిమ్ము కలసికొనవలెను మీరు మీ అభిప్రాయములను చెప్పవలెను"ని నేను చెప్పితిని. సాంఘికప్రాతిభ్యులకును సరమత్రువులైన వాసు గారే దాని నామోదించవలెను ఇంక ఇతరుల విషయమును గూర్చి యంతగ చెప్ప నవసరము లేదు. నేనుచివరకు మాట్లాడుకొని కలిసికొని ఆయనతో మాట్లాడితిని. ఆతడు నన్ను చూచిన వెంటనే "జరిగిన దానికి మిక్కిలి చింతింపుచున్నా"ని నుడివెను. ఆతడు ఏ సందర్భమున గూర్చి అట్లు చెప్పుచున్నావో నాకు తెలియలేదు. ఆతడు తెలియనది వాక్ష్పంధనముకా? లేక తద్విమోచనకా? ఆతడు కూడ సాంఘికప్రాతిభ్యులకును అంగీకరించెట్లు ఆతని సంస్కరణ ప్రణాళికయందే కొంచెముగా నూదించబడినది. హిందూజాతమునందు వివిధాభిప్రాయములు గలిగిన రాజకీయసంఘములు వెళ్ళులు గలరని మాట్లాడుకొని కంటె ఎవరికిని ఎవ్వర బాగుగ తెలియదు. మాట్లాడుకొని తమ అభిప్రాయముల తెలియచుకై మధ్యరక్షిగానుండు భవిష్యము దురు. కాబట్టి ఆ సందర్భమున తన కమిటీలో తన అభిప్రాయమున కనుగుణ్యులగు సభిప్రాయ మొసగు సభ్యులనే నియమించును. ఫ్రాంజెజు కమిటీలో ఇరువురు భారతీయ ప్రముఖుల సభ్యులగు విషయంపడిరి. వారిరువురునూడ ప్రాత్య బయలుదేరిన మితవాదిసంఘసభ్యులనుండియే ఎక్కువగవడిరి. జాతీయము రాజకీయవిషయములపై విభేదాభిప్రాయ ముండినపుడు ఒక్క యభిప్రాయము గల సమయమునందు ప్రతి నిధుల నెత్తుకొనుట సమంజసముగాదు. ఈజాతీయం ఒక నాయకునకు కొంతమంది అనుచరు లందురు వారి మాట్లాడుకొని యిచ్చినవానికంటె నెక్కువగా కారలమునని లోయచున్నాడు. తేనివో వాని నాయకత్వమునుండి విడిపోయినవని బెదరించెదను. ఈజాతీయము రాజకీయపరిస్థితు లట్టిదకలా నున్నది. ఇందున మాట్లాడుకొని నేను నిందింపకు కాని వారు అన్ని విధములైన అభిప్రాయములగుల సంఘములకును సమావేశం ప్రాముఖ్య మొసకవలయునని నేను చెప్పుచున్నాను. ఈ విధముగా కమిటీల నేర్పరచి విచారణజరిగించినవో ఒక్కవిధమైన అభిప్రాయ మే ప్రబలుచును. దానివలన ఎట్టి లాభమున కలగ నేరదు. ఇటీవల లండనునగరముందు పార్లమెంటుసభలో హిందూజాతమును గురించి రెండుమాడు తర్కాయములు చర్చ జరిగినది. దాని సారాంశ మేరుగా ప్రస్తుత రాజకీయ సంస్కరణములకు ఒకకాసనముకొండ ఏర్పరపడి ఆమోదించబడుటకు పూర్వము తిరిగి యీజాతీయము ఇదివరకు జరిగినటులు గాక బహిరంగమైన విచారణ జరుగునని తెలిసినది. విచారణమునగా ఒక గదిలో నలుగు రయురుగురు హాజరై రహస్యముగా సంభాషించుకొనుటగాని సవ్యాసప్రత్యసమర్థములుగా గారిండు. మంత్రదర్శమునా సంస్కరణ ప్రణాళిక అసంతృప్తిగా నున్నందున ఏదధమైన తీర్మానమునకు వచ్చుట ఏదైనదిగాదని నుడివెను. అందుకై వారు రెండు కమిటీల నేర్పరచిరి. వారు హిందూజాతమునకు వచ్చి బహిరంగ విచారణ సలిపి ఆ విచారణలను దానికి చేర్చినవో అప్పుడు మాట్లాడుకొని ప్రణాళిక పూర్తి కాగలదు. అప్పుడు నానిబట్టి మంత్రదర్శమునా కొక కాసరము నేర్పరచి పార్లమెంటు సభలో ప్రవేశపెట్టి పిమ్మట దాని కొక ప్రత్యేక కమిటీవారి విచారణ కప్ప జెప్పి ఆ ప్రత్యేక కమిటీ వారి నివేదికనుబట్టి మంత్రదర్శమునా తీర్మానించెదను. బహిరంగ విచారణ జరుగుట కల్పము. కాబట్టి మన జాతీయములన ఎంతమాత్రము ఏమియును చేరేరవుటకు వీలు లేదు. ఇదియే నేను ఆంగ్లదేశమును మీ పక్షమున నిర్వహించినవి. అచ్చట ప్రసిద్ధులు మార్కెట్టులవలన బహిరంగసభలు జరుపు ఆచారము మూసోపుచున్నది. కాబట్టి నేనెట్టి బహిరంగసభను ఏర్పరచుటకు ఏదైనదిగాదు. నేను భయగలిగినది నాకెట్టి వంచనతోక చేసితిని. ఇంకను మన మికముందు భయములనన దానిలో మారకనంద్రెనను నేను చేసియుండలేను. మనకుందరమును మన ఉద్యమమును ఎక్కువగా ఉత్సాహముతోను, పట్టుదలతోను ఓపికతోను జరిపించినయెడల జయము గాంచుట కెంతమాత్రమును సందియము లేదు. పురుకోట్లలో మరణములు:- డిసెంబరు 26 వ తేదీతోసంతమైన రెండువారములలోను పురుకోట్ల సంస్థానమున 42 కి కలరావ్యాధి సోకినది. 31 నుండి చనిపోయిరి. ఒకవారమున 15 మందికి సోకినది 11 గురు చనిపోయిరి.

ప్రేమహామ, జననని రే:— సాంఘిక వాయువుడు ఎం.
బ్రాంటింగు గారు సంధిసభలో సమానముగ లాసానీకర్ష జరుగు
అంతర్జాతీయ కాన్ఫరెన్సులో తాటిస్థితి ప్రసిద్ధుల గూడ వాస్తవ
నించిన రుష్య సాంఘిక వాయువుడు, రుష్య కేంద్రీకృత కత్తు
వారికిని వారి సంకల్పి దెలిసి.

అమృతాంజనం డిపో క్యాండ్లు.

అమృతాంజనము లగు కారణాంతరముల వలనను అమృతాంజనము డిపోవారి 1919-వ సంవత్సరపు క్యాండ్లులను సకాలమునకు పంపజాలక పోయి నందులకు చింతిలుచున్నారు. వారము దినములలో క్యాండ్లులు పంపబడును గాన క్యాండ్లులను కోరిన గ్రాహకులు విలువలను నకు మన్నించుటకు ప్రార్థితులు

కార్యనిర్వాహకుడు.
అమృతాంజనం డిపో.

స్వదేశ సంస్థానములు :

జాతీయోద్యమము.

ఈ విషయమై కె. యమ్. పన్నికారుగారు డిసెంబరు మాసపు మాసీకర్ డిప్యూ క్రికలో, నిజస్థితిని వెల్లడించిరి. స్వదేశ సంస్థానములు స్వపరిపాలనము నంగీకరింప వని, అంగ్లో హైందవ పత్రికలు దెబ్బలు యాచారమునని. కాని, యీ సూచన నిరాధారముని పన్నికారుగారు స్పష్ట పరచి యుండిరి. ఒక్క విషయము మాత్రము సత్యము. జాతీయోద్యమము స్వదేశ సంస్థానములం దంతగ వ్యాపింపలేదు. స్వదేశ సంస్థానాధీశులం దింకను రాజకీయాభివృద్ధి గూర్చి విశేషముగ నాతురతి గాన్పించలేదు. కాని, జాతీయవాదు లయి నను, భావి రాజ్యాంగ పరిణామమునందు, స్వదేశ సంస్థానము లెట్టి స్థాన ములంకరింపవలెనో, నిర్ణ యింపలేదు. ఈ విషయమై వారు తగిన యోచన గావించలేదు. బ్రిటీషు హిందూదేశము విషయమే వారి దృష్టి నాకర్షించుచుండెను. స్వదేశ సంస్థాన ముల గూర్చి కాంగ్రెసుసభ యంతవరకును, ఎట్టి నిర్ధారణ గావించి యుండలేదు. మాంటాగూగారు రయినను, వీటి విషయమై ఎట్టి నిర్ణ యమునకు రాకుండుటయందు, వింత లేదు. ఇట్టి పరిస్థితులలో స్వదేశ సంస్థానములు జాతీయమహాసభను గాని, జాతీయోద్యమమును గాని, ఆదరించుట కష్టము. స్వరాజ్యాశయము ప్రబల మయిన కొలది యి, హిందూదేశ భావి పరిణామము గూర్చి, భార తీయులు యోచింప దొడగిరి. హిందూదేశమున సంయుక్తరాజ్యాంగము ప్రబలుటయే సుసాధ్య మని వారికి పొడగట్టెను. అట్టితరీ, స్వదేశ సంస్థాన ముల స్థాని చెడ్డయొ వికసనము నిర్ణయించక తప్పదు.

జాతీయోద్యమము, స్వదేశ సంస్థానములందు విరివిగ వ్యాపింపకున్నను, సంస్థాన ప్రజల దృక్ప థమునందు, తీవ్రముగ మార్పు గలిగించుచున్నది. అట్టి మార్పు కొంతవరకు, సంస్థానాధీశుల యభి ప్రాయములలో గూడ గలదు. అనేక సంస్థానము లలో శాసన నిర్మాణసభలు నెలకొల్పబడుచున్న వి. పరిపాలనాభాధ్యతలో ప్రజలకు గూడ స్థాన మొసగబడుచున్నది. హైందవ రాజ్యాంగమునకు తాము గూడ పాల్గొనవలయు వని, సంస్థానాధీశు లాశించుచున్నారు. బ్రిటీషు ఇండియాలో స్వపరి పాలనాశయము సఫలత గాంచిన కొలదిని, స్వ

దేశ సంస్థానములలో గూడ సక్రమాభివృద్ధి గలు గక తప్పదు. స్వాతంత్ర్యవాతావరణ మా సంస్థాన ములలో ప్రబోధముగలిగించి తీరును. బాధ్యతలేని యధికారమును భారతీయు లికమీద నంగీకరింప జాలరు. స్వదేశ సంస్థానములలో గూడ బాధ్యతా యుతప్రభుత్వమును ప్రవేశ పెట్టుట, సంస్థానక్షేమ మున కత్యవసరముగను. ఈ రహస్యమును, రాజ ప్రతినిధి గారు భరతపురపు సంస్థానాధీశుని కిచ్చిన హితవాక్యములందు, గన్పట్టుచున్నది. స్వదేశ సంస్థాన ప్రజలు, జాతీయోద్యమము పై సంతగ త్రేణి వహింపకపోవుటకు, కారణము తేట తెల్ల మే. బ్రిటీషు ఇండియానునలె, స్వదేశ సంస్థా నములం దంతగ సంక్షిప్తములగు వాణిజసంస్థలు లేవు. ఉన్న తోద్యోగము లక్కడ భారతీయుల కొసగబడుచున్నవి. ప్రజలను క్రుంగదీయు పన్ను లంతగ లేవు. ప్రజ లందుచే జాతీయోద్యమా వసరమును గుర్తించక, విశాలదృష్టిని జూపలే కున్నారు.

కాని, వారైనను స్వపరిపాలనోద్యమమునకు ప్రతిఘటించుటకు సుందరముల కల్గి. స్వపరిపాలనా విధానము బ్రిటీషు హిందూదేశమున చచ్చింపబడు చుండ, మైసూరు తిరువాన్కూరు ప్రజలు గూడ ఈ సమస్యను శ్రద్ధతో వదిలించుచున్నారు. బ్రిటీషు హిందూదేశవాసులలో బాటు, తాము గూడ అభివృద్ధి జెందవలె నని యభిలాష జూపు చున్నారు ఇంతవరకు స్వదేశ సంస్థానాధీశులు, బ్రిటీషు ప్రభుత్వము నకు మాత్రమే బాధ్యత వహించుచున్నారు. కాని, స్వ పరి పాలనావిధానము ప్రవేశ పెట్టబడిన పిమ్మట, వారు తమ ప్రజలకు బాధ్యత వహింపవలసి యుండును. జాతీయోద్యమసంచలనము సంస్థానములందుగూడ ప్రస్ఫుట మగుచున్నది. అది సక్రమముగ బెరుగు టకు తగిన యవకాశములను సంస్థానాధీశు లిచ్చుకొనుండియు నొసగవలెను. ఈ ఘనకార్య మును జయప్రదముగ నిర్వహించుటకు బ్రిటీషు ప్రభుత్వమువారు తోడ్పడవలెను. ఈ సమస్యను నేడో లేదో వదిలించుక తప్పదు. ప్రక్క నున్న బ్రిటీషు హిందూదేశమున స్వపరిపాల నము నిర్విఘ్నముగ కొనసాగుచుండ, నిరంకుశ విధానము సంస్థానములందు చిరకాలము నిలవ నేరదు. ఈ సత్యమును గ్రహించి, స్వపరిపాలనా సంస్థల నిష్పత్తినుండియు సంస్థానములలో గూడ ప్రవేశ పెట్టి, సక్రమాభివృద్ధికి తోడ్పడుట ప్రభుత్వ ధర్మము. ఈ ధర్మముగూర్చి వచ్చి కారుగా రిటుల వ్రాయుచున్నారు :

“ప్రస్తుతము, సంస్థానాధీశుల విధ్యుక్తమును, మన విధ్యుక్తమునుగూడ స్పష్టమే. జాతీయోద్య మమునకు వారు తమ యాదరమును జూపవలెను. జాతీయవాదులకు తగినశిక్షణ మొసగి, దేశీయుల పరిపాలనాసామర్థ్యమును శౌర్యప్రతాపములను సంరక్షింపవలయును. నిజముగ జాతీయసాంప్ర దాయములను రక్షించి పోషింపవలెను. సకాల ముదొందినపుడు సంయుక్తహిందూదేశము సంత ను సౌష్ఠవ ద్వపరిపాలనా మార్గములందు నడపు టకు సంసిద్ధులై యుండవలెను.”

కాంగ్రెసుసభ : అవ్యక్తపు వ్రాతలు.

ధిల్లి కాంగ్రెసు సభాతీర్మానములు త్వరలో సభామగుడుముల భారతీయులు కృషి సలుప వల యును. తీర్మానముల గావించినంత మాత్రమున లాభము లేదు. ప్రతి మ దలతాలూ గా గ్రామ సంఘములను, తమ యంగీకారమును సూచించుచు, తమ దృఢసంకల్పము కథికారుల కెరుక పరుపవలయును. స్వయంనిర్ణయ సూత్రాధికార

మును తమకు ప్రసాదించవలయునని ఎలుగెత్తి చాటవలయును. ఈ సమయమున మాండ్యము బూని లాభ ముండదు. పునర్నిర్మాణసమయమున హైందవసమస్యలను నిలిపి యుంచుట కాంగ్ల దేశ మున ప్రయత్నములు జరుగుచున్నవని, తెలియుచు న్నది. హిందూదేశసమస్య తృప్తికరముగ పరిష్కరింపబడనిది, సామ్రాజ్యపునర్నిర్మాణము కొనసాగ నేరదని భారతీయులు స్పష్టముగ వెల్లడింపవలయు ను. కాంగ్రెసు సభలో సంపూర్ణ రాష్ట్రీయ స్వా తంత్ర్యముగూర్చి సభిప్రాయభేదములు గలుగుట, అభివృద్ధిసూచకము గాని వేరుగాదు. కాంగ్రెసు సభలో నన్ని పక్షములవారుండి కృషి సలుపు టకు వీలు గలదు. కాంగ్రెసు మహాసభ జాతీయ సంస్థ. పార్లమెంటుసభలో, కన్యరైటింగులు, లిబ రలు, ఐరిషు జాతీయవాదులు, లేబరు పక్షము వా రెల్లరు, జేరి కార్యముల నెటుల నిర్వహించు చున్నారో నటులనే కాంగ్రెసు సభలోగూడ నన్ని పక్షములవారు జేరి కృషిసలుప వచ్చును. జాతీయ మహాసభలో వేర్వేరుపక్షము లున్నగాని, దేశాభి వృద్ధి కొనసాగనేరదు. అన్ని పక్షములవారును తమతమ యభిప్రాయముల నన్యుమహాసభలో వ్యక్త పరచి, యితరులను తమ నంకకు, నాకర్షించుటకు ప్రయత్నింపవలయును. కాని, వివిధ పక్షము లును, జాత్యైక్యతకు భంగము కలుగకుండుటకు సభనుండి చీలిపోగూడదు. కాంగ్రెసుసభలో, బొంబాయి తీర్మానముల సత్రికమింపగూడ దను వాగు గూడ కాంగ్రెసు సభలోనుండి చీలిపోక, నక్కడనుండియే కృషిసలిపెద మని స్పష్టపరచి. ఇక్కార్యము మిగుల ప్రశంసార్హము. జాతీయ మహాసభపై నన్ని పక్షములవారును గాఢానురా గము గలిగియున్నారని, ఇందుమూలమున సువ్యక్త మగుచున్నది. మా సమకాలికపత్రిక యొకటి మే మిట్టి భావముల నింతకుమున్ను దెలిపినందులకు “సావాసమా మోసమా లేక రెండునా” అని అప భ్రంశపు వ్రాతలకు పాల్పడినది. రాజకీయవిషయ ములలో ప్రథమసూత్రముల నైనను గ్రహింపలేని వారవ్యక్తపు వ్రాతలకు పాల్పడుటకంటె, మానము వహించుట శ్రేయస్కరము.

సంధిరథ

కొలదిదినములలో మిత్రమండలిసభయు, నా పిమ్మట సంభవభయు గూడరున్నవి. ఈ సమయ మున మిత్రమండలివా రే ప్రభుత్వములతో సంధి జేసికొనవలెనో, నిర్ణయింప వీలుగాకున్నది. కెయి జరు ప్రభుత్వ మంతమొందుటచే ఎల్లరు సంతసిం చిరి. ప్రజాస్వామ్యమున కనుగుణ్యముగు ఎబ్బు ప్రభుత్వ మార్గాన మాక్రమించుట సమంజసముగ నున్నటుల దోచెను. కెయిజరు పక్షపాతులు కొందరు దేశమునం దున్నను, ఎబ్బు ప్రభుత్వము వారి ప్రతిభను చల్లార్పకలిగెను. కాని, సువ్యవస్థానిష్ఠుల ప్రోద్బలముమూలమున, స్పార్టక్సు యుద్యమ మభివృద్ధి జెందుచున్నది. ఉద్యమనాయకులుగ లీబ్నెక్టు మొదలుగవారు పైనికుల తోడ్ప టుతో ప్రస్తుతి ప్రభుత్వమును దొలగింప ప్రయత్నించుచున్నారు. రూబరుతంత్రీవాదల ననుసరించి ఎబ్బుప్రభుత్వ మూగులాడుచున్నటుల గాన్పించు చున్నది. బర్లినునగరమును గూడ, స్పార్టక్సు పక్షమువారు స్వాధీంపరచుకొన జూచుచున్నారు. ప్రభావవంతములను వీరప్రమోదించి, పుష్పి వార్తా ప్రకటన సంఘమును స్వాధీంపరచికొనిరి. ఎబ్బు ప్రభుత్వము సభిమానించెడి పత్రికలను తమల బెట్టి, పర్యవసాన మొందుచునో తెలియును. ఇతర గాక, జర్మనీలో నింకను మూతన జలాంత గ్రాములు నిర్మింపబడుచున్నటుల దెలియుచున్నది.

మాట నిలుకడ లేనట్టియు, తగిన స్థైర్యము వహించ నట్టియు, ప్రభుత్వముతో సంధి జేసికొన సాధ్య మగునా? అట్టి సంధి ఫలదాయక మగునా? ఈ విషయమును నిర్ణయించుట సులభసాధ్యము గాదు. అయినను, స్వాతంత్ర్యోద్యమము విషయ సిద్ధి జేంచుచున్నపుడు, దానిని సానుభూతితో నడి పోయి భావ్యమని విల్పముగా రిదివరకు దెలిపియుం డిరి. న్యాయము, ధర్మము, విల్పముగారి ముఖ్యాశయ ములు. మిత్రమండలివారి రెల్ల రీయాశయములనే వ్యక్తీకరించిరి. వీటిని గమ్యస్థానముగ బెట్టికొని కృషి సలుపుచో, ఎట్టి విఘ్నము లయినను, సమయగలవు.

లేబరుపక్షపు విజ్ఞాపనము : హిందూ దేశము

లేబరుపక్షపు విజ్ఞాపనమునందీ వాక్యములు గాన్పించుచున్నవి.

“మిత్రమండలివారి సంగ్రామోద్దేశము లే సూత్రములపై వాధారపడియున్న ప్రాసక్తి సూత్ర ములను తన యధీనముండుండు ప్రజలకు లేబరు పక్షమువారు వర్తింపజేయుదురు. ఐరెండునకును, ఇండియాకును, స్వాతంత్ర్య మవసర మని వారి యభిప్రాయము. బ్రిటిషుసామ్రాజ్యముతో పరా ధీను లగు నెల్ల జాతుల వారికిని వీరు స్వయంనిర్ణ యాధికారము నొసగెదరు.....లేబరు పక్షము వారు స్వేచ్ఛా పౌర స్వము, వాక్స్వాతంత్ర్యము, వ్యతికా స్వాతంత్ర్యము, పార్లమెంటు సభా స్వాతం త్ర్యములను రక్షింతురు. లేబరు పక్షమువారి రెపుడును స్త్రీ స్వాతంత్ర్యము నభిమానించు చున్నారు. లేబరు పక్షమువారు నూతన పునర్ని ర్మాణమును వాంఛించుచున్నారు. ప్రజాస్వామ్య సూత్రములపై దాని వాధారపరచి, జాతీయ, అంతర్జాతీయధర్మమును నెలకొల్పు యత్నించు చున్నారు.”

శ్రీమ్రుకాలములోనే, లేబరుపక్షము విజయము బడయక తప్పదు. అప్పుడు నూతనపునర్ని ర్మాణము, ప్రజాస్వామ్యసూత్రములపై గావించబడుననియు, హిందూదేశపు వాంఛలు సంపూర్ణముగ నెఱవేలు ననియు, సూహించవచ్చును.

విముక్తులగు నిర్బంధితులు

నంగజేశ నిర్బంధితులు వేయిమందివరకు విడిచిపెట్టబడి రసము, మరి నూర్గురు కొలది మాసములలో స్వాతంత్ర్యము బడసెద రనియు, ౧-వ తేది అచ్యుతబజారు వత్రిక వలన దెలిసి కొనుటకు సంతసము గలుగుచున్నది. వీరు, సంఘమునం దుపయోగకర మగుటలు తగిన యవ కాశముల గలిగించుట ప్రభుత్వపు ధర్మము. కాని, నిర్బంధితులు విద్యాప్రతిష్ఠాపనలో జేరుటకు వీలు గలుగుటలేదని, అచ్యుతబజారువత్రిక దెలుపు చున్నది. వీరు, విద్యాప్రతిష్ఠాపనాధికారులకు ప్రవేశమునకు దరఖాస్తు సమగ, అది డైరెక్టు గారి కంపటము. వారు ప్రభుత్వ కావ్యదర్శి గా కంపుదురు. ఇది తిరిగి విద్యాలయాధికారి జేరును. అటుపిమ్మట నది విశ్వవిద్యాలయమునకు బంప బడును. కొంతకాలము జరిగిన పిమ్మట దరఖాస్తు దారునికి విద్యాలయమున ప్రవేశము లేదని, జవాబుచేరును. ఇట్టి పిటిని, ప్రభుత్వము వారు వెంటనే దొలగింపనలెను. నిర్బంధితులు సక్రమ మార్గముల బ్రవేశించి, సత్వోపయోగ బెరుగుటకు తగిన యవ కాశముల నొసగవలయును. అంతయు గాని, వారిలో నిరాశను ప్యాపించజేయుట భావ్య ముగ నుండదు.

భారతీయులు చనికిరారు.

ప్రభుత్వవాఖా నిజప్రాయ లోకరు, తన పనిని జాలించుకొనుచున్నారనియు, ఈ పనికి భారతీయు లెవరును బనికిరారని ఆంగ్లేజీమున కధికారులు తంత్రీవాద నంకగ, నక్కడ తగినవారు లభింప లేదని ప్రత్యక్ష మే తెలిచె ననియు, ఎటులయు నను ఇంగ్లండునుండియే యొకరిని బావవలె పని తిరిగి యొక తంత్రీవాద నంకబడె ననియు, బొంబాయి ప్రావింసు వ్యతికా కొక విశేషి ప్రాయ మున్నాడు. భారతీయులున్నతోవ్యోగములకన్న లవి ఎంతకాల మిటుల ప్రతిపాదించబడుచున్నో తెలియదు. మాంటాగూ విధాన మయినను, ఈ దుష్ప్రవృత్తిని బూర్తిగ దొలగింపజాలదు.

రాష్ట్రాధికారుల సభ

ఢిల్లీలో నేటిదినము వివిధ రాష్ట్రాధికారుల సభ జరుగగలదు. రాజ్యవతినిధిగా రధ్యక్షత వహించెదరు. అన్ని రాష్ట్రముల యధికారులును సభకు వెడలిరి. కాని, ముద్రాను గవర్నరుగారు మాత్ర మేలుకో వెడలరని, దెలిసినది. మాంటాగూ విధానముపై వీరి కివ్వములేని మాటనిజమే. కాని సభలో తమ ప్రత్యేకాభిప్రాయముల నేల దెలుప గూడదు? ముద్రాను ప్రభుత్వమువారికిని భారతీయ ప్రభుత్వమువారికిని వరప్రరానుకూల్య మింత వరకును గలుగకుండుట విచిత్రము.

జాతీయమహాసభ సభ వివిధముఖముల చీలిపోవునా?

అచ్యుతబజారు వత్రిక యిట్లు ప్రాయ మున్నది:— అస్సామీయేలకు వాదానంపుచువారు మరెయ్యక అసత్వమును పోకటించిరి. జాతీయసభకు కార్యదర్శునిగ నుండిన సి. పి. గామస్వామి అయ్యకు, భుగీరాథు తమ పదవులకు రాజీయిచ్చివీడుక, వారు తిరిగి దానికి ప్రయత్నించుట లేదనియును వారు తెలియ జేసిరి. ఆవార్తకు ప్రాసంగికముగా జాతీయసభా విధానమును అచారమును తెలియదు. జాతీయసభకు సంకల్పర మున కొకసారి కార్యదర్శులకు ఎక్కొక ముద్రుడు. వారిని తిరిగి మరుసటి సంకల్పరమునందు యెక్కుకొనినను, గతించిన సమావేశమునకు రాబోవు సమావేశమునకు మధ్యను జరిగినగారి రాజీనామాను విషయము బహుళ తరదు. రామస్వామిఅయ్యకు, భుగీరాథ కార్యదర్శులకు సంకల్పరాం తమునందు సోయి యుండుటచే వారు రాజీయియ్యలేదు. వారు తిరుగ వాడనికి ప్రయత్నింపకపోవుట జాతీయసభ వారి తప్పకము కాదు.

గతసారి మల్దూరాపు పంతులుగారు తమ పదవిని చాలించుకొనినప్పుడు అద్యక్షురాలిలో కలిసి పనిచేయుటకు ఏ అండునను కారణముచే రామస్వామి అయ్యగారిని కార్య దర్శుని నియమించిరి. ఈ కార్యము అద్యక్షునిగ క్రొత్త వారు కచ్చిరి కావున ఈయే దాకా ర స మున ర్తింపదు. చెన్నపురికిని ప్రయాగకును లంకరంగదు. శ్రీ యనలాకార్యాలయము చెన్నపురి నుండునది కచ్చుడు మా ల వ్యా గా గా కార్యమును నిర్వహించజాలరు. ఆకార్యాలయమున ప్రయాగకుండు వెట్టికతో రామస్వామి అయ్యగారు తిరిగి కార్యదర్శు పదవికి నుత్తించుటకున ప్రయోజన ముండదు. అన్నివిధముల లగు అనరబిలు గోకరు వాద మిట్లాగా నిండుక నియమితులగుటకున, మాలవ్యా యుగ సమీపమునం దుండి దానిని నిర్వహించకచ్చును. పని యుండినతో మాంవ్యాగారు లన్న వెల్లి రాగచ్చును. లేదా మిత్రాగారు ప్రయాగకు వెల్లి రాగచ్చును ఎన్నిసార్లు అనసర మైన నన్నిసార్లును వారు వెల్లిగచ్చుటకు వీలున్నది.

వీరింటి సీఫాయనలకనే రామస్వామి అయ్యగారికి కార్యదర్శుపదవి వచ్చెను. కాంగ్రెసు క్యరమరము తృప్తికర ముగ నడుచుటచే కార్యదర్శు తనదగ్గరకు నుండవలయు నని ఆమె కోరిక. భుగీరాథ సింధువివాదులు. వారెప్పుడును గత కల్పరము కాంగ్రెసు క్యరమరములందు స్వయముగ కలుగ జేసికోలేకు. క్రొత్త కార్యదర్శుల నియామకము విషయమై వార్తా సంఘము వారు తెలిపిన య సత్వమును మేలు పూర్తిగ ఖండింపలేదున్నాము. ఎప్పటికీముగ నుండి తిరుగొనియును కాపాడుకోవలసియుండిన యెదల ఆసానియే లేదు. వార్తాసంఘమువారు దానికి తగినట్లు వర్తింపవలయును. లిసయధికారమునం దుండిన యుద్దోగగుల యభిప్రాయములను యూహలను వార్తాసంఘమువారు ప్రకటింపగూడదు.

యెన్న జాతీయసభ నుండు జరిగిన కార్యక్రమమునుబట్టి చూచినయెడల సభ వివిధముఖముల చీలిపోవు నని తలచుట కారధరము లేదని తెలియగలదు. రాష్ట్రముల పరిపూర్ణ స్వాతంత్ర్యాధికారము గురించియే కొంత భేదాభిప్రాయము కలిగినది. దానికంతకును అతివాదులు కారకులని సభయునంత ముకు నిష్కల్మషభావముతో చదివినవారికి తోచదు. పండిత మాలవ్య అతివాది కాదు. సంస్కరణ సమన్వయ వారు తమప్రారంభోపన్యాసమునందు తిరిగి యెత్తిరి.

స్థానిక వార్తలు

ప్రేమ:—కొత్తకేను శివయ్య శత్రు.

ఉపన్యాసములు:—ఈసంవత్సరమున జరుగు న్యాయవాదుల సంఘపు సభయందు సి. పి. రామస్వామి అయ్యగారు న్యాయవాదుల కర్తవ్యమును గురించి యుపన్యాసించును.

జగన్నాథ భక్తసభ:—వైకుంఠ ఏకాదశిమహా త్సవసందర్భమున బ్రహ్మశ్రీ కృష్ణభాగవతులు గారు తులసీ దాసు చక్రయ్యను రేపు సాయంకాలము 4 గంటలకు వారి కథగా చెప్పుదురు.

ఎచ్చూరు బాలికాపాఠశాల:—పాఠశాలయొక్క పదియన పాఠశ్రవణోత్సవము రేపు సాయంకాలము 4 గంటలకు మానీయు లగు రావు బహదర్ రంగాచార్యులు గారి యాహూన్యముక్రింద జరుగును.

మరణము:—యెన్నటిదిన మదయము రామపుర ము నివాసులు సి. పి. పరిత్యయం చారిలేన యువకులును నగు వేంకటరామయ్యగారు గారకువారు సముద్రమున స్నాన ము చేయుచు ఆకస్మాత్తుగా మరణించి రని వినుటకు చింతిం చున్నాము.

ట్రాంవే కంపెనీ:—మదరాసు ట్రాంవే కంపెనీ వారు తిరువళ్ళీకి నుండు గల పార్థసారథి రేవాలయమునకు ముగ్గుటి ఏకాదశి మహాత్సవసందర్భమున వెల్లు జకుల సౌకర్యాగము రేపు వేకువకాయన ౧౧ గంటలకుండి ప్రత్యేక ట్రాంబండ్లను కచ్చుము చూసు, బ్రాడ్వే, చాళిపేట, నెం ట్రాలు ప్రేషను, నెయి మెట్టులనుండి నడుపబడు నని ప్రకటించు చున్నారు.

వైకుంఠ ఏకాదశి, ద్వాదశి, నాటకప్రదర్శనములు:—చెన్నపురి ఆంధ్రసభవారిచే 1919 సం॥ జన వరి నెల 12-తేది ఆదివారము రాత్రి 9-8౦ గంటలకు యక్కాం గదయు, కొన్ని హాస్యపుసీతులకు పరివర్తింపబడును 1919-సం॥ జనవరి నెల 13-తేది సోమవారం సాయంకాలం ౩-గంటలకు లత-మళ నాటకమును దివాన్ బహదూరు గోవింద దాస్ చతుర్వక్తదాస్ గారి యాహూన్యము క్రింద ప్రదర్శింప బడును.

దేశీయ ప్రార్థన సమాజము:—ఈ జనవరి నెల 12-వ తేది వైకుంఠ ఏకాదశి ఆదివారము వాడు పరమగి గంటలకు మదరాసులో జ్ఞాపిపుజ్ స్ట్రాటక్ యుక్తా మొదలి వీధి 29 నెంబరు వైశ్య వెంకట పాఠశాల భవనమున మిద్దె మీద ఒక ప్రార్థనసభ జరుగును. ఈ సమాజ స్థాపకులగు మువ్వీయ్యగారు కీర్తనలు గాన, పద్యములుగాను, వచనము గాను దైవప్రార్థన సత్పెదరు. ఆంధ్రప్రదేశ్ లి కాసహాయ సంపాదకులగు వెయియూడి-శేషగిరి రావుగారు “జీవేత్వసంబంధము” అను విషయమును పువ్వసించెదరు.

యుద్ధనాయకులు:—మదరాసు ప్రచారక సంఘ ము వారిచే నాహూనింపబడిన మేజరు మెల్లెయి, కెప్టను ఆర్మెయి గార్లు కడతిన యూదునింపబడునది సగరమున యుద్ధవిషయములను గురించి యుపన్యాసముల నిచ్చుచున్నారు. నిన్న యుదయము శ్రీకళాశాల విద్యార్థియులకును చుధ్యాపూజ లా కాతేజి విద్యార్థులకును, ప్రత్యేకోపన్యాసముల నిచ్చిరి. సాయంకాలము వై. ఎం. సి. పి. భరతమునందు ఆకరవిలు ౧౯ గార్లు ప్రేషుగారి యాహూన్యము క్రింద ఇరువురు యుద్ధనాయకులును, చిత్రపట, ప్రదర్శకులతో యుద్ధ మేవి ధముగా చేరుబడునని నిరంబిరి. ఇంకను వారు రెండువిషయ లుండి, తరువాత బెంగళూరుకు వెళ్లుదురు.

విరోధ పాఠ్య విరామము

(రైతు వజ్రస్థి)

గనుల పరిపాలన

లండను, జనవరి 4:—నేనూరున్న గనులపరిపాలనలో మొదటి తదవకు చేయుచుండి గనులలో పనులను ప్రారంభించిరి.

ఇంగ్లాండులో కాలమానము

లండను, జనవరి 5:—మంచు విస్తారముగ మిడులాండులో పర్వతమున పడుచున్నది. వర్షము లధికమగుటవలన భేమునా పొంగివది. అండువలన గాకపోకకు కొంత అభ్యంతరము కలిగినది.

పార్లమెంటు సభ్యుడగు సినుఫీను నాయకుని కుటుంబము

లండను, జనవరి 4:—వాటరుఫర్డ్ ప్రతినిధి యగు బర్మెనును భర్తలులోను ఇతర మండలములలో మరొకరి ద్వారా పట్టుకొనిరి. ప్రెసిడెంటు విల్సన్ గారికి నగరసభ్యులు మొసగుటకు దగ్గిన నగరసభ్యులను నాన ప్రతినిధులను పోలిను నగరమునకు పంపుచున్నారు. కేపు సినుఫీనులను వివాహము లను జరిగెను. అధికారి లభ్యంతులను కలిగింపరు.

నాయకుని వదలుట.

బర్మెనునిన నేను కనబడకదనన కలిగి వదలివేసిరి.

మంజ్రుల మార్పు.

లండను, జనవరి 4:—చర్చిలగారు అధినేతనముల మంజ్రులను సందేహించును. వాటరులంగు గారు క్రొత్త ప్రభుత్వ మున సందేహించి పోయియున్నది. విమానమంజ్రులు రెండు కాళ్ళ లగుదురు. నాకాడల్ ప్రెసిడెంట్ వాటిజ్యోతికాకాళ అను రెండు కాళ్ళలేవును. మేజరుజనరలు బాంకరుగారు సైనిక విమానమంజ్రులను కదలిరి. ప్రజాకాళలో నుత్సాహముగా నుండు రు దెయిలములు తెలిపినది.

జర్మనులు బొంగుటకు కారణము

పారిసు, జనవరి 4:—నవంబరు 12 వ తేదీని లోరెను రంగమున కేర్తవులను తెలపటకు నిశ్చయింపబడినది. 6 లక్షల మంది పరాను అమెరికా సైనికులు కాసిలానో నాయకత్వ ముక్రింద సర్వసన్నాహములతోను ప్రెచాట్ సాలినలవర్ధ నిలుపబడిరి. 8 నేల భిరంగులును 300 టాంకుబండ్లును 17 కిలోమీటరుల రంగమున ముర్చుబడెను. జర్మనులు ఈ సేన నెదుర్కుటకు 16000 మందిని 1000 ఫిరంగులను మాత్రమే పంపగలిగియుండిరి. జర్మను సేనలో చాలమంది అసమర్థులుగా నుండిరి. ఈ అసమర్థులను వలన జర్మనులు పూర్తిగా నోడిపోయి యుండును. గానిని గ్రహించియే వారి ప్రధాన సేనాసలు తాత్కాలిక విరామమును కొరవలసిన వారైరిని ఎక్కల్నియుట ప్రకటించినది.

ఎమిగ్రేషను కమిటీ

లండను, జనవరి 4:—ఎమిగ్రేషను కమిటీలో బర్మె నాయు ప్రభువుగారును, వర్తక సంఘ, కలనడేయి, యుద్ధ కార్యాలయ, ఫానిస్ ప్రభుత్వ సంఘప్రతినిధులు నుండురు. ఎమిగ్రేషను ఇన్స్పెక్టరుమేజరు ఆఫీసునందలి ప్రస్తుత అధికారవర్గ మును తొలగించి కార్యకమంత్రివర్గమునా రింకోకవర్గము నేర్పరచెను. శ్రీల ప్రతినిధియు నియమింపబడును.

మందుగనులను తీయువారు

లండను, జనవరి 5:—పాకాదశమునందలి మందుగనుల కాళువారు స్వచ్ఛములను పోగోరి. మందుగనులను తీయు పని తమదిగాదని వాదించిరి. వారును కొక్కొక్కరికి 2 పాను లదనముగ నిత్యుబడునని అధికారులు తెలిపిరి. కొంత మంది పనిచేయబడు సరాసరించి. చేపలను పట్టుకొనిన చాలధనము లభించును. ఈ పనుం దసాయము మొగు. ఆదాయము స్వల్పము వారు నడువగా తీతమును వారము నకు 2 పానుల వంతున అధికారులు హెచ్చించెదమనిరి. అందులకు చాలమంది ఆంగీకరించి. ఇప్తములెనవారు వెళ్లవక్కర లేదని అధికారులు తెలిపిరి.

బ్రిటిషు సైనికుల కలవరము

సైనికులను తగ్గింపకపోవుటచే వారు కలవరము చేయ వారంభించిరి. డోమర్లోను ఫావర్డులోను సైనికులు కలవరము చేసిరి. ఇలువర్ధనండు 200 మంది పెద్దమోటారుబండ్ల నాకొమించి వైటుహాటు నడిపించి ప్రధానమంత్రి గృహ మందు లేకుండుటచే కార్యకమంతులయొద్దకు పత్రికాపులను పంపిరి. పనులన్న వారి 10 నాజులలోనవలెదమని వారువాగ్దా నముచేసిరి. యోరహమునండి పెక్కువేలమంది సైనికులు బ్రిటనుకు వెళ్లిరి. యుద్ధకార్యాలయమువారికి మీ యిబ్బందుల ను తెలుపుటకు మేయరుగారు తెలిపింపున వారు వెదలిపోయిరి. యోరహములోని సైనికులనందఱి వెంటనే విడుదల చేయవలెనని ప్రధానమంత్రికి తెలిపివార్త సంపుటకు వారు నిశ్చయించిరి. వారికి పత్రికలను పంపుచున్నారు. సేనలకుత్తిం చు కాళువారు స్వయముగ వారయటకు ఫోన్సుకు వెళ్లిరి.

కార్మికులు విడుదలను కోరుట.

లండను, జనవరి 7:—కెయిరల్లోని విమానకాలను పగుల గొట్టుచున్న యాంత్రికులలో 400 మంది విడుదలను కోరిరి. వారిలో చాలమందికి వేరు వేరు యుద్ధోగములున్నవనిరి. అట్టిపనులున్నవని యుద్ధవర్ధన వారిని వదలెదమనగాన భుక్తి పత్రికులను రెండవ వారికి సేనాని యొకదినము నెలవిచ్చెను.

సైనికులు సైన్యముల తగ్గింపగోరుట

లండను, జనవరి 7:—అనేకమంది సైనికులు నేటిదిన ము కృత్యముగ యుద్ధకార్యాలయమున కేటి. సైన్యములను తగ్గించుటను గూర్చి అధికారులతో మాట్లాడుటకు ఒక ప్రతి నిధివర్గ మట వేచియుండెను. వారిలో నొకడిట్లు చెప్పెను. తాము గ్రీనుడేమునందు మూడుసంవత్సరములు అందివేయుబడిరి. ఇక నుండి టైపుడును ఇంటికిండి ఇచ్చాల్సవరకు విదేశము లం దుంచివేయుబడె రుని తమకు నమృతముగ బలవలయును.

అధికారుల ప్రత్యుత్తరము

చాలసేపు ఆలోచించిన పిమ్మట వధికారు లిట్లు చెప్పిరి. సైన్యమునండి చీలిపోవుట కధికారవత్తియు లున్నవారిని వెంటనే ఉద్ధోగములలో ప్రవేశింపగలగు వారు సైన్యము నుండి వెంటనే రప్పింపబడుదురనియు, తక్కినవారు వెంటనే తమ దళములలో చేరవలయు ననియు చెప్పిరి. సైనికులు సం తోషించుచు నచటినుండి పోయిరి.

ఆర్థిసర్వీసుకోరు అల్లరి

లండను, జనవరి 8:—ఈ దళమునందు చాలదినముల నుండియు పనిచేయుచున్న వారనేకమంది యున్నారు. దెబ్బలు తగులుటవలనన, వ్యాధిగ్రస్తు లగుటవలనన అనేకులు రణరంగమునుండి ఈ దళములోని కంపబడిరి. అట్లు తమ దళములనుండి విడిపోవుటవలన తామిప్పు డెక్కుడు కాలము సైనిక సేవ చేయవలసి. కమ్యుచున్నదనియు, అట్లు అందరికంటె కట్టుకడపట విడుదల చేయబడుటకు అంగీకరింపమనియు తక్కిన దళములతో సమానముగ తమ్యుకు పంపించివేయవలయు ననియు వారు కోరుచున్నారు. అల్లరుపాటు మొదలగు అనేక ప్రజ్ఞాపత్రములం దిట్లు వారల్లరిచేయుచున్నాడు ప్రోవ్లాయందు జరిగిన సైనికసభాధ్యక్షుడు స్థితి వంతిటిని వికరించిచెప్పెను. దొరతనమువారిని తొందరపెట్టవలయు ననియు ఇప్పటి ప్రకారము సైనికుల నిండ్లకుపంపుటకు దొరతనము వారు నిశ్చయించిరేని 1925 వ సంవత్సరమునకు గాని అందఱును విముక్తి నొందవలరనియు చెప్పి ఆర డిట్లనియెను. అసమ్యక్తులను తెలుపుటవలన చాల లాభముండగలను. అధికారులు ప్రస్తుత మొనర్చిన ఏర్పాటులు చాల ప్రజ్ఞతముగ నున్నవని వారాపుత్రిక లనుచున్నవి. దొరతనపు ముఖ్యనాయకు లందఱి సంగతి విచారించునిమిత్తము 7 వ తేదీని పెద్దసభను జేయదురు.

బ్రిటిషు ప్రతినిధులు.

పారిసు, జనవరి 5:—ఫర్ విక్టోరియా యాజమాన్యమున ననేకమంది బ్రిటిషుప్రతినిధు లేరెంచిరి.

సైనికు లధికార ప్రత్యుత్తరమును గోరుట

లండను, జనవరి 8:—యుద్ధకార్యాలయము వారిట్లు తెలియబరచుచున్నారు:—నేటి మధ్యాహ్నము 8-15 గంటలపుడు అయిదాగు బండ్లు కెప్టను పాక్కునుండి యుద్ధ కార్యాలయమునకు పోయినవి. అధిక్షయందలి సైనికులు యుద్ధ కార్యాలయములో నలు ముఖములుగ నిలచిరి అచట బాధ్యతగల అధికారిని జూచెదమని వారు కోరిరి. లండను నుండలాధికారియగు మేజరు జనరలు గారచటికివచ్చి వారి సంగతులన్నియు తమ తమ దళముల అధికారుల ద్వారా తెలుప బడవలయునెగాని అచ్చట విచారింప బడవని అడిగి చెప్పెను. యుద్ధము పూర్తియైనను, తా ము యుద్ధ మున విజయ మొందినను సందర్భో నో మి నొందవచ్చునని వారికి తెలియజేసి ఈయుల్లరినంతటిని కొంతమంది ఆందోళనకారులు గల్పించుచున్నారనియు, ఇందువలన దేశమున కెంతవత్తుముగలుగునో తెలిసికొను నెడల వారు సిగ్గుతో తలవంచుకొందురనియు నిరూపలికెను. అనంతర మాసైనికులు స్వస్థస్థగ నారిపోయిరి.

ప్రాస్తు

అంతర్జాతీయసంఘము

పారిసు, జనవరి 4:—వివిధజాతీయ సంఘమువారి పరాను ఉపసంఘాధ్యక్షులు, ఎంబియోను బోర్డాయిగారి నొకవిలేఖరి సందర్శించగా నతడిట్లు చెప్పెను. తాము, బ్రిటిషు, అమెరికా, ఇటలీ ఉపసంఘముల అధ్యక్షులును గలసి సంధిసభవారికి క్రిందియుద్దేశ్యమును నివేదించవలయు నని నిశ్చయించుకొనుచున్నారు. వారి వనరించి మొదట మిత్రమండలివా రొకసంఘముగ నేర్పడవలయును. వారు మధ్యగర్భిత్వము నిర్బంధముగ నుండవలయునను సంగతిని, సైనికసంఖ్యలను తగ్గింపవలయునను సంగతిని గూడ తగ్గింపవలయును. పిమ్మట వారు జర్మనీకి తమ సంధి మరతులను తెలుపవలయును సంధి ముగిసినవెంటనే మిత్రమండలివారు సర్వజాతీయసభ నొక బానిని చేసి అంతర్జాతీయసంఘమునందు చేర గోరువారు మిత్రమండలివారు చేసిన ఏర్పాటుల సంగీకరింపవలయు నని కోరవలయును. ప్రతిజాతివారు వేరికి పూచీపడునో జూడవలయును. జర్మనీ దేశము నేటికి పూచీపడునో జాగ్రత్తగా పరిశీలించవలయును.

సంధిసభ సమాచారము.

పారిసు, జనవరి 9:—పేనాను ఏజెన్సీవారిట్లు తెలియజేయుచున్నారు. సంధి సభ యేర్పాటు లేనియు తెలియకుండ చాలసూక్ష్మముగనున్న వయసు ఆయేర్పాటులు ఆరాజకీయ సాంప్రదాయకముల కనుగుణ్యములుగ నున్నవని పరాను పత్రికలు ఎకసక్కముగ వ్రాయుచున్నవి.

విల్సనుగారి ప్రధానమంత్రిత్వము.

సంధిసభాకాలమున తాము అమెరికా రాష్ట్రీయాధికారిగ గాక తన స్వంతప్రధానమంత్రిగ మాత్రమే పరిగణింపబడవలయునని ప్రెసిడెంటు విల్సనుగారు పరాను దొరతనమువారికి తెలియబరచిరి.

సహాయ కార్యదర్శి రాజీనామా

పారిసు, జనవరి 9:—పేనాను ఏజెన్సీవారిట్లు తెలియబరచుచున్నారు:—వైమానికకాళున యుద్ధమంత్రి వర్గమున జేర్చుటచే తాను తన పదవికి రాజీనామా నిమ్ముచున్నాడని వైమానిక సహాయకార్యదర్శి క్లెమెంకో గారి కొక యుత్తరమును వ్రాసిరి.

బ్రెస్టు సగరము

పారిసు, జనవరి 9:—పేనాను ఏజెన్సీవారిట్లు తెలియబరచుచున్నారు:—ఇకముందు బ్రెస్టుసగరమును తమ ముఖ్య నావికాపరీక్షేముగ నుపయోగింపగలగి కేలపర్చి జనర పీటార్స్ ఆట్లాంటిక్కు వారు బ్రెస్టుఅధికారులకు తెలియబరచిరి. “ఫోన్సు” అను పేరుగల స్టీము 900 మంది ప్రయాణికులతో ఆట్లాంటికునుపసముద్రమును దాటుచున్నది. రేపటికి బ్రెస్టుసగరమును జేరవచ్చును. కేవునుండి ప్రయాణికులను వెంటనే పారిసుకు గొంపోవు నిమిత్తము స్పెషలు ట్రెయినులు సిద్ధము చేయబడినవి.

సంధియత్నములు.

పారిసు, జనవరి 4:—పేనాను ఏజెన్సీవారిట్లు తెలియబరచుచున్నారు:—సంధిప్రయత్నములకు గూర్చి విచారిం చుటకు నేడు విదేశ కార్యాలయముం దొకసభ జరుపబడును. ఎం. క్లెమెంకో, విల్సను, సీనరు, అగ్నంజో గారును, బ్రిటిషు జనానప్రభుత్వ ప్రతినిధులును సభ జేగవరు. రాబోవు పోషవారము పారిసులో జరుగబోవు అంతర్జాతీయసంధిసభ తగినయేర్పాటులను జేయుట కిది ముందుగా సమావేశమైంది.

ఇట్టి

విల్లునుగారు, రోమునగర సన్యాసము

రోము, జనవరి 8:—కెపిటైలెను కొండమీద పురాతన మధ్యయుగ రోమునగర సౌందర్యములతో జలంపును మోయుచు నిర్మింపబడిన కాపిటలనందు పూర్వము మైకెలు ఎంజిలో అనువాదిచే నిర్మింపబడిన పురాతన సంఘ భవనమున కేటిగ్రాతి వెసిడెంటు విల్లునుగారు రోముపొయ్యదన బిరుద సత్కారములను బడసిరి. ఈ యుత్సవ సమయమున ఇటాలియను రాజ రాజులును, ఇటాలియను మంత్రివర్గము వారును, మిత్రమండలి కలసి యున్న రాయబారులును, పేజ్ అను రాయబారియు, అతిథిభార్యయు, కలీవా రాజకుమారుడును రోమునగరపు మేయరును, ఇతరదేశీయులు సుందరి. విల్లును దంపతులు క్విరినాల్ నందు రాజ రాజులతో పండుగుడిచిన అనంతరము రాత్రి 10 గంటలకు రాజదంపతులతో గలసి కాపిటలను సడలిరి. కాపిటలనందు విల్లునుగారు సన్యాసమునకు ప్రత్యుత్తరమిచ్చుచు “మహాదేశములలో ఆత్మాభివృద్ధి కై మన దేశమునకు చెందిన పౌరునికి పురాతన నగర పౌరత్వగౌరవము లభించుటయం దెంత విశేషభావము గలదో మీ రెఱుంగుదు రని భావించెదను. నే నెవరి పక్షమున మాట్లాడుచున్నానో అట్టి ఆమెకాదే ప్రతినిధికి మీరు చేసిన సన్మానము ఆమెకాదుచెందును. రోము ఒక చిన్న పురమై క్రమముగా మహాసామ్రాజ్య ప్రధాన నగరమగు నంతవఱకు అనేకములగు మూర్తులు గలిగినవి. రోము నగరము ప్రతియుగమునను ఆయా యుగప్రాధాన్య విషయమును ప్రసించుచుండెను. అట్టి మహాసామ్రాజ్య నగర పౌరులు నేడు లోక స్వాతంత్ర్య కైని దాల్చియున్నారు. ఒక పూర్వ సామ్రాజ్య జాతియే లోకము నేలగోరుచుండెను. కాని యిప్పుడెన్నో లోకజాతులకు వారి కనుగుణ్యములగు పరిపాలనావిధానముల నొసగు మహాకార్యమున వారు తోడ్పడిరి. ఇటీవల మనశ్చేత మండలివారు విశేష దౌర్జన్యములకు ప్రమాదమునకు బాల్పడిన విషయమునే నేను సూచించుచున్నాను. జర్మనీ ఇంకొక్క పురుషాంతరకాలము నిలువగలిగినచో వ్యాపారలోకమున మహాసామ్రాజ్యమును నేర్పడుచుకొని యుండును. నేర్పుమున మహాసామ్రాజ్యమును నేర్పడుచుకొని యుండును. నేర్పుతోడను, సాధనముతోడను, వ్యాపార విజయముతోడను ఈ సామ్రాజ్యమును నిర్మించుకొనవలెనని జర్మనీ యూహించియుండలేదు. ఆయుధముల మూలమున ఈ ప్రయత్నమును సాగించుటకు జర్మనీ నిశ్చయించెను. లోకమున ఆయుధములతో జయింపబడలని లోకమే రుజువుచేయుచున్నది. ఆశ్విన్యసంబంధ, వ్యాపార వాత్సల్యముల మూలముననే లోకమును జయింపగలుగుదురు. మానవప్రకృతి స్వాతంత్ర్యాలివాడును అణగగల కత్తి యేదియులేదు. స్వాతంత్ర్యమని మనము పిలుచుదాని కొఱకు పూర్వప్రయత్నమున నేను సాల్వానగలిగినని ఎంతయు సంతసించుచున్నాను. ఈ స్వాతంత్ర్యమును ఎందమావులకలదూచి ప్రజలు దానిని సమీపింపబోవుచుండిరి. కాని వారు దగ్గర చేరునంతవఱకు అది నెనుకకు పోవుచునే యుండెను. కాని ప్రజలు వారి ప్రయత్నములను మానలేదు. ఈ యుగమున ప్రజలు ఇదిగఱ కెన్నడును లభ్యముకానట్లు స్వాతంత్ర్యము దొరుకుటకు వచ్చిరి నేను భావించుచున్నాను. రోమునగర పౌరత్వము బడయుటమూలమున నే నెంతయు గౌరవింపబడితిని.”

వార్తాపత్రికావర్గము.

రోము, జనవరి 8:—నేటి మధ్యాహ్నము విల్లునుగారిని 80 మంది ఇటాలియను వార్తాపత్రికాసంపాదకులు సందర్శించి ఒక సన్మానసత్రిము నొసంగిరి. అందు సర్వజాతి సామ్రాజ్యత్వ సంఘ సంస్థాపన ఆదర్శములను దెలిపి జాతుల ననుసరించి జాతీయోత్సవములను పరిష్కరింపవలెనని తెలిపిరి. విల్లునుగారు ప్రత్యుత్తరము నిచ్చుచు ఇట్లు చెప్పిరి:—పౌరుని లో సమాజేతము కానున్న ప్రయత్నములపని అందరికీ న్యాయించునదియని నేను నమ్ముచున్నాను. న్యాయభర్తము లగునవి కడుగొప్పుకొనెను. మేము చేసికొనవలసిన తీర్మానము అతి నులభసాద్యమని తలంచునంతటి మూఁపుడనుగాను. కాని ఆ తీర్మానమునకు ఆధారభూతములుగా నుండవలసిన విషయములు వివాదభూమియైయున్నందున నుండరాదు. ఇట్టి జరుగుటలలో కనవల ఆశయములను నిర్వహించి ప్రజలకు సుఖోత్తమును కలుగజేయుటయే మనకు ఆత్మీయసంస్థాపనము గలుగుచున్నది. ఒకజాతి ఆర్థిక ఇంకొక జాతి ఆర్థికమగునట్టి ప్రార్థనలు సులువుచుండరాదు. ఇట్టి భావములు గలవారు పేరులకు దిగరు. న్యాయము ననుసరించి సమాధానములు జరుగవలెనని వారు భావించును. ఇట్టి అభిప్రాయముల ప్రకారము వర్తించుచున్న

వో అసమాన్యములను బోవుటకు వీలుగలుగదు. ప్రజాభిప్రాయములు సందేహనీయములు లేవున్నచో, వారి ప్రతినిధుల తీర్మానములకు అకల్మషములై యుండును. ప్రజల భావములే మన యుద్ధయమున నడపుచుండవలెను. ప్రజాభావములను ఆశయములను మనకు ఎల్లప్పుడు తెలియుచుండవలెను.

ఇట్టిచక్రవర్తి విల్లునుగారి నాదరించుట

రోము, జనవరి 8:—ఇట్టిచక్రవర్తి వెసిడెంటు విల్లునుగారి నాదరించుచు విన్నవించిరి. ఆసమయమున చక్రవర్తి గారు ఇటాలికిని ఆమెకా సంయుక్త రాష్ట్రములకును గల స్నేహ సంబంధములను గురించి విజ్ఞప్తి ఆమెకానుండి ఇటాలి కే తెచ్చిన పీఠభాషమును ఆమెకాంతరాష్ట్రము ఇటాలిపైకులలో సౌమ్యించి అసంబంధముల నుండి దృఢతరము చేసినది. చారిత్ర నిట్లు పలికిరి ఆమెకా సంయుక్త రాష్ట్రములందు నిరసించుచున్న ఇటాలియనులకును గూడ నీ సంబంధము దృఢతరము చేయువలసింది. చాలకాలము నుండియు విదేశీయులచాల బడి గుండుచుండిన తమ తోడి సోదరులను చేరదీసికొని నిజమైన స్వేచ్ఛా స్వాతంత్ర్యము లొసగూడు ననుసంకల్పము చుట్టు ప్రక్కలను జయించి ఇటాలియనులు ప్రపంచమందలి అన్ని జాతులను నభివృద్ధిదాయకములను ఆచరణయోగ్యములగు పద్ధతుల ననుసరించి అంతర్జాతీయ సంఘము నెలకొల్పుట కిష్టపడినట్లే భావముతో విశేషముగా పాటుపడుచున్నది. యుద్ధకై జయించు నిమిత్త మిటాలి ఆమెకా నీ సంగ్రామమున బ్రవేశించినది. అది రెండునుగలసి చేయవలసిన పని ఇంకను ముగియలేదు. సంధిలన నెల్లప్పుడును కాశ్యతకాంతి నొనగూడునట్టి యేర్పాటుల వారిత్యంత దృఢకై వోడను పట్టుదలతోడను పని చేయవలసి యున్నది.

వెసిడెంటుగారి ప్రత్యుత్తరము.

వెసిడెంటు విల్లునుగారు విజ్ఞప్తిచేసి ప్రత్యుత్తరమునకు గుఱు ఆమెకా సంయుక్త రాష్ట్రములకును ఇటాలికిని యుద్ధసమయమున దెంతదృఢముగా నోయో న్యాయకా మభివృద్ధి నొందినదియు తెలిపిరి. ప్రాపంచిక స్వాతంత్ర్యోద్ధరణార్థము ఆమెకా దేశములతో సంబంధించి ఇటాలి పైకులు గలసి పోరాడుటకులన ఆమెకా యెంతయు గర్వింపవలసి యున్నది. ఆమెకాయందలి ఇటాలియనులు చాల విభాగిని గడించిరి. విలనన, ఆమెకా కేతెయ స్వదేశీయులగు ఇటాలియనుల నెల్ల చేరదీసి వారి కన్ని విధముల సమరాయముల నెసరించి యుంచి పారిక్రామిక ప్రకేతులను జూపి వారి నభివృద్ధి తెచ్చి తమకలమున జేకాభివృద్ధికి వారెంతయు తోడ్పడిరి. ఇట్లు స్వదేశీయుల నభివృద్ధికి చేరగలుగని ఆమెకా సంయుక్త రాష్ట్రములందు పనిచేయుచున్న వారిజాతీయలొక్కరే. యుద్ధ సమయమున ఇటాలికి ఆహారసామగ్రి కట్టెలను సరఫరాచేయుటకు గూర్చి చెప్పెను ఇంత అల్పసహాయమును మాత్రమే చేసిన గలిగితిమిగదాయని తమకు చాల విచారము గలుగుచున్నది వారు చెప్పిరి. ఆమెకా సంయుక్త రాష్ట్రములనుండి రావలయు వైశ్యముల నిమిత్తమును సామగ్రి నిమిత్తమును పదవర్షములు చాలక చాల ఇబ్బంది పడుటకులన తాముకొనిన వారిలో సగము వీరకైన సహాయమును చేయవలెనని ఆతడు చెప్పెను. ఇటాలియను లెంత దృఢ నిశ్చయముతో యుద్ధ మొనరించి పరాక్రమముల కొల్పినదియు మెచ్చుకొను నతడిట్లనియెను. తక్కిన పురుషులు స్త్రీలు బాలురు అందఱును హాయిగ నుభవనము నడపు నిమిత్తము ఇటాలియనులు సంతోష పూర్వకముగా ననేకమంది వైనిల నర్పించిరి. ఈ మహా విజయము సెనగార్చించుటకు మనము వారి కెంతయు కృతజ్ఞులమవుచు నతడు ఇటాలి ప్రజలను విశేషముగా మెచ్చుకొని ఆహారము సాకాభూతిని వ్యక్తీకరించుచు ఇటాలికి ఆయుధాంగ్య విశ్వేయము లొసగూడును గాకయుని కోరిరి.

పోవుగారిని సందర్శించుట.

రోము, జనవరి 4:—పోవుగారి యావరణలో ప్రవేశించిన వెసిడెంటులలో విల్లునుగారు ప్రథములు. వారు పోవుగారి సందర్శనార్థములకేగిరి. ఆమెకా నే, మతకు ఆమెకా ఎవిస్కాపలు చర్చికివోయిరి. అచట ప్రాబుద్వైటు వలసజేతు ప్రతినిధుల నెల్ల నడదాదించెను. మర్యాదలొంపునలన్ని యు నతి జాగ్రూకతతో గాని పనిచేసినది. ఉభయపురుషులవారికి సమానాదరణీయమగు ఆమెకా సంయుక్త రాష్ట్రముల తంపున ప్రతినిధిగ నేర్పడి యతి దుర్భయమున విశేషముగా గారించెను.

ఇటాలి రాజదంపతులతో భుజించిన పిమ్మట విల్లునుగారు ఎంబసికేబోయి పిమ్మట మధ్యాహ్నము 3-4 గంటలకు పోవుగారి కార్యాలయమున జేరిరి. అచట స్వీడు గార్డులు వారిని సందర్శించిరి. ప్రసిడెంటుగారు వారిని కేసునపుడు అచటి మేజరుపాటవారు “ఆమెకాను జాతీయశక్తియు”ను బాడిరి. జండరీయును, వైసుమేను పంపియవారును ఆయుధముల బహుమతి జేసిరి. మాన్సిగ్నూ నెవాల్లా, మాన్సిగ్నూ టూక్టీ, మేజరుడోమో, మాన్సిగ్నూ కాంపిని గారలును మరి నలుగురు చాంబల్లెయును విల్లునుగారి నాదరించిరి. వారతని మీదికి గొంపోయిరి. “ఈ చట పోవు వర్గమువారతని నాదరించిరి. అనంతరము వెసిడెంటుగారు వెమెంట్లెయివోలన కేసునకి “పూర్వప్రతినిధి” అనునా ద్యోగి పోవుగారి తరపునవారి నాదరించిరి. పిమ్మట వారతని ఆయుధ సందర్శనలొనండి సింహాసన మందరములొనికి గొంపోయిరి అంతట పోవుగారి సలహకువచ్చి వెసిడెంటు గారనత్యంతాదరముతో కరస్పర్శము జేసి, పిమ్మట వెసిడెంటు గా కేకాంతముగా పోవుగారివో సింహాసన మందరములొనికి కేగిరి. తక్కిన అనుచరులందఱును ఆయుధ సందర్శనలొనండి పోయిరి. వారి సంభాషణము పూర్తియైన వెనుక గంట వాగెను. అంతట విల్లునుగారి ఆచరణలొనికి కేగిరి. పిదప వార్తలు గాస్పెరి గారివో గలసి వెసిడెంటు గారు బోర్డి యాగడలలో ప్రవేశించి వానిజూచిరి. బయటకు బయ్యరప్పును నట్టి మర్యాదలే జరిగెను.

మదరాసు కార్పొరేషను

నోటీసు. (1422)

చెన్నపట్టణ ప్లేగు నిబంధనలయందలి 1-వ పేరా క్రింద ఉత్తరమున ప్రెక్రాపు రోడ్డును, తూర్పున బీచ్ రోడ్డును, దక్షిణమున బస్ హాస్ రోడ్డును, ఉత్తరమున వీరరాఘవ మొదలివిధి, తులశింగ పెరుమాళ్ కోయిలవిధియు ఎల్లలు గాగల తిరువళ్ళి క్లెరిగోని ఆ భాగము ప్లేగు సోకిన ప్రదేశముగా నిశ్చయింపబడినది.

మదరాసు కార్పొరేషను } డి. సి. మొలసి,
10-1-1919. } వెసిడెంటు.

ఓరియంటల్ గవర్న
మెంటు సెక్యూరిటీ

భీమాకంపెనీ లిమిటెడ్
సం॥ 1874 స్థాపితము. హెడ్ క్వార్టర్సు, బొంబాయి

నిలవసాము రూ॥ 70,00,000 రూపాయలు

ఇంతవర కిచ్చివేసినది 5 కోట్ల

రూపాయలు.

ఈ ఓరియంటల్ కంపెనీలో చేయుబడిన, ఎంపావమెంటు భీమాకన్న సురక్షితమగు పెట్టుబడి వేరొకటి యుండదు. అందువలన వాలిసీదారునకు వృద్ధాప్యదశయందు నమ్మక మగు ఆదాయమును సమకూర్చుటయే, గాక వాలిసీదారునికి అకాల మరణ మగునని ఆతని కుటుంబమునకు జీవనోపాధియు కలుగును. క్లిరమగు ఆదాయములు లేని వారలకును పెద్ద కుటుంబములకును ఇది చాల సౌకర్యమగు మార్గము. (672)

Applications are invited from respectable gentlemen in Telugu Districts to act as Representatives for the Company. Good opportunity for employees in Mercantile offices to augment their income by devoting their spare time to our work.

Apply to:-
F. E. Vaid, Ag. Branch Secretary,
Oriental Assurance Buildings,
Post Box No. 8, Madras.

Towards Peace.

(Reuter's Agency)

Great Britain

The Emigration Committee. Its Composition.

LONDON, January 4.
The Emigration Committee includes Lord Burnham and representatives of the Board of Trade and the Colonial and War offices and the Local Government Board. The Ministry of Labour replaces the management committee of the Emigrant's Information office. A women's representative is also being appointed.

Ministerial Changes.

Air Ministry Reconstructed:

LONDON, January 4.
The "Daily Mail" states that Mr. Churchill will probably be Colonial Secretary and that Mr. Walter Long may not be a member of the new Government. The Air Ministry will be reconstructed into two departments dealing with naval and military, and commercial and civil aviation respectively. Major General Branker has resigned the Air Ministry to take up a civil aviation post.

Sinn Fein M. P. Arrested. Dublin and President Wilson.

LONDON, January 4.
Burgess, the Sinn Fein member for Waterford, has been arrested at Thurles and several arrests have been made in other districts. The Dublin Corporation is sending a deputation to Paris to offer the freedom of the city to President Wilson. The Irish authorities will permit Sinn Fein demonstrations to-morrow.

Arrested M. P. Released.

LONDON, January 4.
The Sinn Fein M. P., The Burgess, has been released, as no charge has been brought against him.

Demobilisation.

Return of Miners.

LONDON, January 4.
It is announced that the first hundred thousand miners have returned to the collieries from the army.

Weather in England.

Heavy Snowfalls and Rain.

LONDON, January 5.
There have been heavy snowfalls in the south west and west Midlands in England. The rains have flooded the Thames valley and partially interrupted communications.

Soldiers resent Delay in Demobilisation.

LONDON, January 6.
There has been trouble among soldiers owing to delay in demobilisation. Following the protests by troops at Dover and Folkestone, two hundred army service corps men at Ilford seized motor lorries and drove to Whitehall. Finding that the premier was not at home, they sent a deputation to the Ministry of Labour which promised that their grievances should be immediately investigated and that any men who had a job waiting for them should be demobilised within ten days. Several thousand soldiers at Shoreham marched to Brighton to protest against delays in demobilisation, but dispersed after Mayor promised to communicate their grievances to war office.

By Air to India.

Gen. MacEwan Leaves Cairo.

LONDON, January 7.
The "Pioneer" says:—The Handley-Page aeroplane which is bringing General MacEwan to this country was to have left Cairo on Wednesday and may arrive in India within about a week. General MacEwan will take over the command of the air force in India.

400 Mechanics Demand to be Sent Home.

LONDON, January 7.
Four hundred mechanics at Fairlop aerodrome (Essex), which is being broken up, demanded to be sent home as many of them had jobs awaiting them. The Commander gave the men a day's leave to enable them to fetch papers showing that they had work to go to, after which they will be allowed to return home pending demobilisation.

Soldiers Demand Assurance of Demobilisation.

LONDON, January 7.
A number of soldiers, including men on leave from Salonika, marched in an orderly fashion to war office to-day and a deputation waited on the authorities to ask assurance regarding demobilisation. One of the men said they had been in Greece for three years and wished an assurance that they would not be condemned to another such period of absence from home.

Demobilisation Authorities' Reply.

After due consideration the demobilisation authorities informed the deputation that men who had demobilisation papers or who could find employment would be demobilised. Others must rejoin their units. The men departed cheering.

Unrest Among Army Service Corps.

Unrest amongst the men of the army service corps is largely due to the fact that the corps contains numbers of long-service infantrymen transferred on account of wounds and ill health who claim their demobilisation is penalised

by their transfer from the fighting units as army service corps will be the last to demobilise. The men of the army service corps wish to be placed on the same footing as fighting units. Unrest has spread to a number of centres including Aldershot, but does not warrant an alarmist view. The situation was summed up to-day by a soldier chairman at a meeting of the soldiers in Bromley. Thus the demonstrations have been stated to ginger up the Government. As at the present rate of demobilisation, apparently we shall be soldiering until 1925. It is certain that protests will have beneficial results. Newspapers of all shades of opinion pay a tribute to the sensible manner in which the situation has been handled by the authorities. An important conference attended by leading members of the Government is being held on January 7th when the whole question will be reviewed.

Soldier's Demands. Officer's Reply.

LONDON, January 7.
The War Office announces:—At 3-15 p.m. to-day five or six lorries filled with soldiers from Kempton park drove past War Office. The soldiers left the lorries and assembled in the War Office quadrangle. They demanded to see a responsible official. Major General Fielding addressed them as Commander of London district. He absolutely declined to consider their demands which he said must be submitted to their Commanding Officer. He reminded them that War was still on and although we had won war, we might lose peace. He knew that this trouble had been fomented by a few agitators and most of them would be ashamed, if they realised danger in which they were placing the country. Men thereupon quietly dispersed.

Shoreham Soldiers Wire Premier

LONDON, January 7.
Soldiers at Shoreham have decided to telegraph to the premier demanding that all the troops at Shoreham be sent home immediately pending demobilisation. Papers are being sent to them. Officials of demobilisation department have gone to France in order to deal with the cases before men are sent home on leave thus largely meeting men's objections to having to rejoin units overseas before receiving their discharge.

Italy

Stirring Speech on Liberty.

LONDON, January 3.
ROME.—In the historic Capital on the Capitoline Hill with its picturesque suggestion of ancient and medieval Rome, in the Municipal palace designed by Michael Angelo, President Wilson to-night became "Civis Romanus." Taking part in the ceremony were the King and Queen, members of the Italian Cabinet, and Allied and Neutral embassies, Ambassadors and Mrs. Page, Prince Colonna, the Mayor of the City, and other municipal and military officials. The President and Mrs. Wilson, accompanied by the King and Queen, proceeded to the Capitol shortly after ten O'clock in the evening following the formal State dinner at the Quirinal. President Wilson replying at the Capitol said "Perhaps you can imagine what a feeling it is for a citizen of one of the newest of the great nations, to be made a citizen of this ancient city. It is a distinction you are conferring upon me as representative of the great people for whom I speak. Many political changes have centered about Rome from time when from a little city it grew to be the mistress of an Empire. Its spirit seems to have caught with such age the characteristic purpose of the age. This Imperial people now gladly represents the freedom of nations. This people which at one time seemed to conceive the purpose of governing the world, now takes part in the liberal enterprise of offering the world its own government. I have been reflecting about the colossal blunder that has just been made, the blunder of force by the Central Empires. If Germany had waited for a single generation, she would have had the Commercial Empire of the world. She was not willing to conquer by skill and enterprise and commercial success. She must needs attempt to conquer by arms and the world will always condemn the fact, that it is impossible to conquer it by arms, that the only thing that conquers it, is the sort of service which can be rendered in trade, in intercourse, in friendship, and that there is no conquering power which can suppress the freedom of the human spirit. I rejoiced personally in the partnership in an old enterprise that has always borne a handsome name which we call Liberty. Men have pursued it sometimes like a mirage, that seemed to elude them, that seemed to run before them as they advanced, but never have they flagged in purpose and I believe that I am not deceived in supposing, that in this age they are nearer to it than they ever were. I am honoured to be taken into this comradeship of citizenship of Rome."

Visit to the Pope.

First President in Vatican

LONDON, January 4.
ROME.—President Wilson's visit to the Pope made him the first President ever to set foot in the Vatican. He immediately afterwards visited the American Episcopal Church where he received delegations from all Protestant denominations. The rules of etiquette were carefully observed, the President making the American Embassy, which is technically the United States territory, the starting point for both religious visits.

The Interview Described.

The President spent a busy day night seeing in glorious weather. After lunching with the King and Queen, the President went to the Embassy and thence drove to the Vatican arriving at 3-46 in the afternoon, where he was met by the Swiss Guards. The band of the Vatican Gendarmes played the American anthem while the President entered the courtyard. The Gendarmes and Firemen presented arms while Monsignor Tacchi, the Major Dome, Monsignor Zampini, the Sacrist to the Palace, Monsignor Hacco, the Grand Almoner, and four chamberlains received the President, escorting him to the top of the grand staircase where a picturesque group of the commanders of the Vatican Guard and staff greeted the President. The cortege was

formed and on arriving at the threshold of the Clementine Hall, the Master of Ceremonies, welcomed the President; in the name of the Pope and then escorted him through the Hall of Arms to the small door opening into the Throne Room. The Pope came out dressed in white with outstretched arms and shook hands with the President. The latter then entered the Throne Room for a private audience, while the President's party remained in the Hall of Arms. After the audience a bell rang and the door to the Throne Room opened when the presidential party was formally introduced. The President afterwards visited the Borgia apartments accompanied by Cardinal Gasparri. The same formalities as upon entering marked the departure.

Receives Press Delegation.

President on Justice and Right.

LONDON, January 8.
ROME.—This afternoon President Wilson received a delegation of thirty editors of the leading Italian papers who emphasised, in the address they presented the necessity for a League of Nations and the settlement of all national aims on a racial basis. President Wilson responding said—"I believe that the purpose of those associated at Paris is a common purpose. Justice and Right are big things and in these circumstances they are big with difficulty. Understand that I am not foolish enough to suppose that our decision will be easy to arrive at, but the principles upon which they are to be arrived at ought to be indisputable and I have a conviction that, if we do not rise to the expectation of the world and satisfy the souls of great peoples like the people of Italy, we shall have the most unenviable distinction in history, because what is happening now is that the soul of the people is crying to the soul of another and no people in the world, with whose sentiments I am acquainted with, wishes a bargaining settlement. They all want settlements based on what is right or as nearly right as human judgment can arrive at. With this atmosphere of the opinion of mankind to work in, it ought to be impossible to go very far astray. So long as the thought of the people keeps clear, the conclusions of their representatives ought to keep clear. We need the guidance of the people. We need the constant expression of the purposes and ideals of the people."

Bonds Between Italy and U. S.

The King's Speech.

LONDON, January 8.
ROME.—At a State dinner given by the King of Italy to President Wilson, the King referred to the bonds between Italy and the United States promoted by the workers who returned from America to Italy and penetrated the Italian army with the breath of the American soul, while the Italian soul also vibrated in the hearts of the emigrants enrolled under the banner of the United States. Italy, having gathered to her own bosom her brothers so long sorrowing under foreign oppression and having reconquered the confines which alone could give security and true independence was preparing to co-operate in the most cordial manner to reach the most practical means for drawing into a single circle the civilised nations for creating in a supreme form the League of Nations. Italy and America had entered the war to conquer the power of war. Its accomplishment was not finished and the common work must still be developed with firm faith and tenacious constancy of the purpose of effecting security of the peace.

The President's Reply.

President Wilson replying referred to the strong growth of sympathy between the United States and Italy during the war. It had been a matter of pride to America that so many Italians were serving in the American armies associated in the great enterprise of freedom. The Italians in the United States had earned particular admiration, because they were the only people of a given nationality who had been careful to organise themselves and see that their compatriots coming to America were guided to places of industry most suitable to their previous habits and, in serving their fellow-countrymen they served the United States adding to the prosperity of the country. Referring to supplying Italy with food and fuel during the war, President Wilson said it went to his heart because they had been able to do so little. It is necessary he said to use our tonnage so exclusively for handling troops and their supplies from the United States that we could not do half what we desired. He expressed admiration for the steadfastness of the Italian people who had stood the brunt and strain of war and had given gladly that other men, women, and children might be free. To these people we owed the glory of this great achievement and he joined in expressing profound sympathy and admiration for the Italian people and long prosperity to Italy.

France

Society of Nations Assn's. Scheme.

For Presentation at Peace Conference.

LONDON, January 4.
PARIS.—M. Leon Bourgeois, President of the French Association for the Society of Nations, in an interview said he and the Presidents of the British, American and Italian Associations were now formulating a scheme for presentation at the Peace Conference, namely that the Allies first form a League of Nations including compulsory arbitration and limitation of armaments, then the Allies would inform Germany of the conditions of peace and immediately after peace was concluded, the Allies would convene a universal conference at which they would call upon nations anxious to join the League to observe the rules agreed upon by the Allies. Guarantees would be required of each State and those presented by Germany would be strictly verified.

American Peace Commission.

Its Functions and Personnel.

LONDON, January 4.
PARIS.—An expedition is being sent to Austria Hungary by the American Commission to negotiate peace, to study the political, social and economic conditions in Austria and the surrounding States. It will have its

head-quarters in Vienna and sub-agencies at Prague, Budapest, Agram and elsewhere and will report from time to time to the Enquiry Department of the Commission. The party is headed by Professor Coolidge of Harvard University, who recently returned from Archangel. Among other members are Professor Kernel of the University of Missouri, for Bohemian affairs. Mr. C. M. Storey of Boston, who for the last three years has been with the Department of Justice devoted to the control of alien enemies, Lieut.-Colonel Sherman Miller, who served as Military Attache in the Balkans and Russia, Lieutenant Reginald Foster, previously in Poland for the Rockefeller foundation, Captain Dellechault, recently with the Prisoners of War Congress at Berne, Captain Passkowsky and Lieut. Jampagnoli.

Lorraine Front Offensive Details

LONDON, January 4. PARIS.—The "Excelsior" reveals details of the new offensive on Lorraine front which was planned to begin on November 15th and knowledge of which compelled the Germans to sue for an Armistice. Six hundred thousand French and Americans commanded by Castelnau and splendidly equipped had been concentrated before Briey and Chateau-salins. They were provided with three thousand guns of calibres and three hundred tanks on a front of seventeen kilometres. Against these the Germans could oppose only 1,60,000 men with a thousand guns. The majority of these were of inferior quality. The offensive would have caused an invasion of part of Lorraine adjoining to Rhinish Prussia and ultimately would have cut off the basis of German armies fighting in Belgium and Ardennes. The knowledge of these facts convinced the German High Command that armistice alone could avert the catastrophe.

British Delegates Arrive in Paris.

LONDON, January 5. PARIS.—A number of British delegates to the Peace Conference, headed by Sir Eyre Crowe, have arrived.

International Labour Conference.

Neutral Powers Invited.

LONDON, January 5. STOCKHOLM.—The Socialist leader, M. Branting, has invited neutral powers to attend the International Labour Conference at Lausanne concurrently with the Peace Conference. He has notified the Socialists and the Central Party of Russia of the fact.

Polish Delegates in Paris, Recognition and Help Sought.

LONDON, January 5. Four Polish delegates have arrived here to meet M. Clemenceau and M. Pichon and obtain recognition of the Polish State, also military assistance and food supplies.

Peace Preliminary Consultation.

LONDON, January 4. PARIS.—Havas Agency states:—Preliminary consultation takes place to-day at the Foreign Office and will be attended by M. Clemenceau, Mr. Wilson, Senor Orlando and the representatives of the British and Japanese Governments. This is preparatory to the formal meeting of the Inter-allied Peace Conference next Monday in Paris.

Mystery About the Peace Conference.

LONDON, January 9. PARIS.—Havas Agency states:—The French Press sarcastically comments on the excessive mystery surrounding everything concerning the Peace Conference as being perfectly in keeping with the diplomatic tradition.

Mr. Wilson, his own Prime Minister

President Wilson has officially informed the French Government that he wishes to be considered in relation to the Peace Conference, not as a head of a State but as his own Prime Minister.

French Aeronautics Under Secretary Resigns.

LONDON, January 9. PARIS.—Havas Agency states:—The Under Secretary of State for the Aeronautics, has sent a letter to M. Clemenceau resigning his post in consequence of the incorporation of Air Service in the Ministry of War.

French Plenipotentiaries to Peace Conference.

LONDON, January 9. PARIS.—The Cabinet has approved appointment of the following Plenipotentiaries to the Peace Conference. M. Clemenceau, M. Pichon, M. Klotz, Minister of Finance. M. Tarfieu and Jules Cambon, ex-ambassador in Berlin. M. Foch will naturally be included as Allied Commander-in-Chief.

Brest as Main Home Port.

LONDON, January 9. PARIS.—Havas Agency states:—The Authorities at Brest have been notified by Campagne Generale Transatlantique that it will henceforth use Brest as its main home port. The Steamer "France" now crossing the Atlantic with 900 passengers on board is due to arrive in Brest to-morrow. Special trains will be in readiness at Brest to convey passengers from Port direct to Paris.

America

Magnitude of Task before the Allies. Difficulties and Their Solutions.

LONDON, January 4. PARIS.—Mr. Hoover, the United States Food Administrator, in a statement on the food situation in Europe, said that since his arrival in Europe he had been investigating the situation particularly in the liberated regions, also in Germany

to some extent, and in the latter had found that there had been enough to carry on for a while, except in regard to fats, the shortage of which was causing considerable discontent. The liberated areas of Northern France and Belgium were the first concern, also the Trentino, Serbia, Montenegro, Rumania, Czechoslovakia, Jugo-Slavia, Poland, Finland, the Baltic, Russia, Armenia and Syria. The total population was estimated at one hundred and twenty five millions. Under enemy devastation, native production had greatly diminished and stocks from the last harvest would soon be exhausted. The co-operation between the Food Department and the War Department had resulted in despatch to date, of 150,000 tons of food to various parts of Europe. A steady stream was also being maintained into Northern France and Belgium, at the rate of 150,000 tons monthly. The transport difficulty was enhanced by the shortage of railway stock, also the demoralisation of railway systems, and in many places, it had been necessary to distribute by motor trucks. One of the most difficult problems was finance. Our farmers and manufacturers must be paid for their food supplies. The liberated regions engaged in war against Germany, had been given loans by the United States, with which to purchase food and these loans were being continued and amounted to selling American food on credit. But large areas existed, such as liberated Poland, the former states of Austria, portions of Turkey, the Balkan States and others, where the American Government was unable, under present legislation, to make loans. These peoples were looking to the United States to save them from starvation, and in some of these areas Government had been so disregarded, that it was difficult to set up any financial cycle for lack of Government. If they were to be saved it became a matter of private charity or long-time credits. There was also a broad economic problem. It was impossible to conceive, considering the destruction done, that the liberated territories would be able to return to the production of the commodities they had exchanged for foodstuffs, and they had no gold or securities. They must have credit. It was the Government's function to furnish them with credit. We could not allow them to starve. It was also of the greatest possible importance to prevent anarchy, and if the world was to return to some form of orderly Government, we must somehow provide the food supply. As a large part of the difficulties was due to the ruthless action of the German nation, it appeared to the Allies and the United States that the Germans should provide ships to transport supplies to the liberated territories. The question required calm and shrewd leadership, and this, the United States had. If interest were maintained, the United States could finish the job splendidly and banish the spectre of Bolshevism.

The H. S. "Northern Pacific." All Wounded Cleared.

LONDON, January 5. NEW YORK.—The last stretcher cases on the "Northern Pacific" have been taken off after unparalleled difficulties lasting three days in cold rain and biting wind. A stairway was constructed from the ship's side to a destroyer.

Freight Rates Reduced.

U. S. Shipping Board Announcement.

LONDON, January 5. WASHINGTON.—The Shipping Board announces reductions of from twenty-five to thirty per cent in the freight rates on Atlantic ports to Asia, Japan, Australia and Africa. The rates will be effective for January and February loadings.

Germany

German Submarines.

Still Being Built.

LONDON, January 4. It is stated that the British Naval Commission has discovered 170 U. boats being constructed in Germany. Altogether 550 submarines have been built by the enemy who is still busy building them, the Allies do not object because it is necessary to keep workers employed and the vessels will be disposed of by the Allies when finished, 122 German submarines have been brought to British ports and 58 are still due.

New German Foreign Minister.

Rantzaus' Declaration of Policy.

LONDON, January 5. COPENHAGEN.—Herr Rantzaus, the new German Foreign Minister has published a declaration of policy which has not yet been received but the comment of "Berliner Tageblatt" shows that Herr Rantzaus emphasises that Germany must not yield to every peace condition which her opponents wish to dictate. The "Tageblatt" says.—It is urgent that Germany should convince the world of her determination loyally to carry out Mr. Wilson's Peace but she must refuse to accept any other especially of M. Clemenceau's. The journal adds that Herr Rantzaus said this with a plainness and a frankness long lacking in German Policy.

Spartacists Seize News Paper Offices. Printing Press Destroyed.

LONDON, January 7. BERLIN.—Armed with handgrenades the Spartacists at Dortmund and Nuremberg seized offices of Newspapers which are supporting the Ebert Government and burned the printing press. The Spartacists led by a sailor have attempted to overturn the Government of Herr Schwerin (Mecklenberg). They occupied the public buildings and barracks; subsequently the soldiers ejected and defeated the sailors.

Spartacists Established New Govt.

LONDON, January 7. BERNE.—A message from Berlin states that the Spartacists have established a new Government styled "Revolutionary Committee" comprising Herr Liebmann, Ledebour and Tiek. The last named is the President of the Spartacus League.

Bolshevist Radek Still in Berlin.

LONDON, January 8. AMSTERDAM.—According to a Berlin message the Bolshevist Radek is still in Berlin. Ex-Embassador Joffe has also arrived. The "Volkszeitung" describes this as almost incredible.

Police Force Maintain Order.

LONDON, January 8. AMSTERDAM.—A message from Berlin states that five conflicting police corps are at present undertaking maintenance of order. Herr Eichhorn received a Government delegation deputed to install his successor. He with a revolver in his hand declared that he would only yield to force until the case was properly adjudged. Whereupon the delegation discreetly withdrew.

Spartacisto Government Negotiations Fail.

LONDON, January 9. AMSTERDAM.—"Handelsblad" correspondent has telegraphed from Berlin that negotiations between the Spartacists and Government supporters have utterly failed. The former are endeavouring to secure abatement of conditions, but the Government is adamant. Herr Noske states that Government position is being strengthened hourly, because volunteers are following in. The Spartacists on the evening of January 7th were driven out of Potsdam and Anhalt Railway stations, also Brandenburg gate and Railway head offices. Heavy fighting artillery participating occurred at Central Telegraph Office. No details are yet to hand.

War to the Knife.

LONDON, January 9. BALE.—A message from Berlin states that Government has issued a manifesto to "Workers Bourgeois and Soldiers" stating that the Spartacists are extending their domination over Berlin, that Herr Liebmacht has declared war to the knife against non-socialist population and that therefore the Government adherents have accepted the challenge and appealed for formation of a volunteer republican defence guard.

Government Troops Occupy Potsdam. Railway Traffic Ceases.

LONDON, January 8. Bable German newspapers state that a division with artillery and machineguns from Potsdam and Chasseurs from Lubeck are marching on Berlin to the Government aid. The Government troops occupy Potsdam and some Berlin railway stations but railway traffic has ceased with Berlin owing to trains being fired on Berlin, and Bouras also. Frankfurt banks, and stock exchange are closed. Workers and soldiers are in occupation of Wolffbureau.

Government Remains Master of Situation.

LONDON, January 9. AMSTERDAM.—According to "Frankfurter Nachrichten", street fighting attained unparalleled intensity in Berlin on the night of January 7. Terrific cannonade continued until morning of January 8th. The Journal declares that the government remains master of the situation. Large forces especially artillery continue to arrive in Berlin. Herr Ebert has reaffirmed his absolute confidence as regards the issue of Spartacist challenge. Government supporters have re-occupied Imperial Printing Works.

Poles Retreat.

LONDON, January 9. AMSTERDAM.—A telegram from Berlin says: The Poles advancing from Kolmar encountered a German volunteer company on 6th and heavy fighting ensued. The Poles retreated and Germans captured Kolmar and Weissenhohe. Losses on both sides were very heavy.

Defective Spartacist Commissariat.

LONDON, January 9. BALE.—A telegram from Frankfurt dated 6th says.—The Spartacist Commissariat is defective owing to lack of transport, although they hold military stores at Koepenickstrasse and military bakery. Private advices from Berlin state that fighting will probably last a week and will undoubtedly result in complete victory for Ebert Government.

Anarchy in Berlin.

Spartacists Control Berlin Railways.

LONDON, January 9. BALE.—The latest news from Berlin shows that anarchy continues to reign and disorganisation of all administrative services is becoming more marked. The Spartacists have occupied Government's printing works and control Berlin railways which have ceased running. The Spartacists are apparently aiming at cutting off communications between the Capital and surrounding districts with the object of delaying the arrival of troops. There was violent fighting at noon yesterday near Wilhelmplatz, the Spartacists shouting out death to bloodsuckers. Herr Ebert and Chiedemann were only barely repulsed by troops from reaching the Chancellery. The Spartacists possess a number of guns and motor cars for transport and distribution of munition and are now besieging the barracks of third regiments of Guards.

Austria

Czecho Slovak Premier Shot

LONDON, January 9. A telegram from Prague says.—Eight revolver shots were fired Czecho-Slovak Premier, Doctor Kromarcz, who however was not wounded.

S. Africa

Influenza in Jamaica, Four Thousand Deaths.

LONDON, January 4.

KINGSTON.—There have been four thousands deaths in Jamaica from influenza.

Russia

Prince Kropotkin Murdered.

Another Bolshevik Outrage.

LONDON, January 4.

A telegram from Bergen says.—An English manufacturer, who was arrested in Russia and escaped, stated in an interview that Prince Kropotkin, who returned to Russia in 1917, had been murdered by the Bolsheviks.

Starvation in Petrograd.

People Falling Dead in Streets.

LONDON, January 4.

STOCKHOLM.—The Bolsheviks arrested on the Finnish frontier describe the condition in Petrograd as desperate and say the city will soon become one large cemetery. Numbers of starving people also falling dead in the streets.

Latest Telegrams.

Demobilisation not Possible after Until Peace Conference.

Renter understands that general demobilisation cannot be ordered until after Peace Conference as an efficient army must be maintained in order to meet any contingency during the peace negotiations. Ten thousand soldiers were discharged daily at home last week and the number dealt with in France was increased to over twenty thousand daily including the Dominion troops.

Strong Army on Rhine Imperative.

LONDON, January 8.

It is officially stated that the Prime Minister has been giving careful attention to the speed of demobilisation. He considers that the first duty is to ensure that the fruits of victory which have been won by the sacrifice of so many lives and by brave deeds are not jeopardised by apparent weakness of Britain during critical months of peace negotiations.

Therefore it is imperative to maintain a strong army on the Rhine and necessary services behind the front in France and at home. Although fighting has stopped, war is not over. German armies are not demobilised and are still very powerful. We cannot tell what Germans will do when they will agree to terms of peace and reparation we seek to impose upon them. Impatience now might lose in a few weeks what it has taken years of heroism and sacrifice to gain. We must be strong and united in order to exert proper influence among other nations at the Peace Conference. Three hundred thousand have already been demobilised and steps are being taken to increase speed consistent with vital British interests in the world and safety of the troops in Germany. Instructions have been issued that will ensure sympathetic hearing of soldiers' legitimate complaints, but work of demobilisation will not be quickened by men trying to take law into their own hands. Public opinion has been tolerant of recent demonstrations, but real harm is being done to the national cause and army's reputation. Therefore discipline must be maintained.

Scientific Society Honors on Wilson.

LONDON, January 5th.—ROME January 4.—President Wilson amid imposing ceremony was to-day made a member of famous "accademia dellince," before a distinguished company including King and Queen of Italy, American Ambassador, members of the diplomatic body and many distinguished Italian officers and scientists. Senator Dosidio, President of the Society having welcomed Mr. Wilson, the latter replied. It is, I dare say, with all men of science a matter of profound regret and shame that science should in a nation have been put to highly dishonourable use during the recent war. Every just mind must condemn those who so debased studies of men of science as to use them against humanity. Therefore it is part of your task and ours to reclaim science from this disgrace and show that she is devoted to the advancement and interest of humanity not to its embarrassment and destruction. In thanking the society for the honour done him the President regretted that he could not claim to represent men of science in the United States. He thought there should be spirit of men of science in the Government. The spirit of disinterestedness and seeking after truth so far as truth was ready to be applied to human circumstances. The problem of politics was to satisfy men in the arrangement of their lives and realise as far as possible the objects they entertained after generation after generation and which had been so often postponed.

Mr. Roosevelt's Funeral.

LONDON, January 2.

NEW YORK.—In a light snowstorm Mr. Roosevelt was being (sic) to-day at Oyster Bay after an impressive funeral service which was attended by vice president Mr. Marshall representing President Wilson, also representatives of the Allied Governments and a distinguished body of Americans. Mr. Lloyd-George sent a message of sympathy on behalf of the British people. Business was suspended at the time appointed for interment.

Grand Fleet Mine Sweepers.

Desire to Return Home.

LONDON, January 8.

Correspondents at Royeth state that the mine-sweepers attached to Grand Fleet are asking to be allowed to return home. They declare that it is navy's job to sweep oceans clear of mines. The admiralty is offering men £2 extra weekly.

Some Crew Refuses to Sail.

Some of the crews of mine-sweepers refused to sail. They declare that their pay is insufficient in view of the risk and big sums which they could earn by fishing. It is officially stated that after armistice, the Admiralty asked the mine-sweepers, to volunteer for further service and offered to increase men's pay by £2 weekly. This is unequal to the earnings of fishermen. But it is the best that the admiralty can do. Most mine-sweeping bases have agreed to these proposals. The Admiralty has now informed the mine-sweepers that non-volunteers need not go to sea and they will be discharged as soon as active service ratings are trained to mine-sweep.

Signor Orlando and Baron Sennino have arrived in Paris.

LONDON, January 5.

The Newspaper "Observer" in an article on shipbuilding in war time mentions that the total output of the United Kingdom during 1918 of both naval and mercantile ships was 1245 of 1826411 tons. On Clyde alone 481 warships of 770347 tons were constructed including the battlecruiser "Hood", greatest of all our mystery ships—She and "Rodney" would have been the great surprise packets of war exceeding anything afloat in speed and gunpowder. Only the "Hood" however will be completed. All that existed of "Rodney" will be scrapped.

London, January 8.

HAGUE.—The Dutch Government announces that it has informed British Government that it does not object to transport by the Dutch waterways of the provisions for troops of occupation in Germany and the use of the scheldt for demobilisation of troops returning home, providing that this is not regarded as a precedent and is made under commercial flag and does not include munitions.

(Un corrected.)

Obituary.

London, January 6.

COPENHAGEN. Count Hertling, Ex-German Chancellor, has died in Bavaria.

London, January 6.

Report is confirmed that General Mackensen, who was staying in count Karolyi's chateau in Hungary, has been sent to Salonika for internment. A high French officer called at Chateau and informed Her Mackensen that the entente had decided to remove him to Salonika. Hon Mackensen was over whelmed but said he must yield to force.

PARIS.—The "Le journal" states that after the armistice with Bulgaria Hon Mackensen did his utmost to imperial the Allies victory and held vanquished Rumania in iron Bonds. He was supposed to leave Hungary twenty days after Austrian Armistice but continued his activities afterwards.

London January 6.

A telegram from omak dated december 13th says—Siberian army is pursuing the retreating Bolsheviks, taking 31000 prisoners and capturing enormous quantity of equipment, several armoured trains and all baggage vans. Third Bolshevik army representing one third third of whole of Bolshevik forces on the Siberian front has ceased to exist.

LONDON, January 8.

Paris.—Delegation of the new Serbian-Croatian-Slovene state to the Peace Conference has arrived headed by Mr. Pasitch.

LONDON, January 8.

Amsterdam.—A telegate from Dantzig says.—British Cruiser "Goodwood" with the naval mission on board has arrived to inspect the shipyards and submarines under construction and other warships. Two American Cruisers have arrived from Swinemunde.

LONDON, January 7.

Amsterdam.—The Spartacists attempted a coup d'etat last night, but the result is unknown. A latest message says.—The Wolf Bureau and six big dailies including "Vorwaerts" have been seized by the Spa.

A telegram from Copenhagen says that the Bolshevik forces have captured Riga and that street fighting is in progress. Four hundred fugitives from Riga have arrived in Copenhagen on the British auxiliary cruiser.

AMSTERDAM A telegram from Vienna says.—The State Council has fixed the elections to the constituent assembly for February 16th.

A telegram from Berlin says: State of siege has been proclaimed. The Government troops have unsuccessfully endeavoured to recapture Wolf Bureau.

Shipping.

London, January 5.

Mr. Maclay, minister of shipping, in an interview said that the termination of hostilities had enormously eased shipping position. Tonnage available for bringing imports to the United Kingdom had increased by equivalent of ten million tons of goods yearly and it would be shortly possible to release substantially tonnage from requisition thereby creating a free market in tonnage and freight. The great need of the moment was coal exports upon which the whole of our shipping and financial positions depended. He hoped that, with the release of miners from the army, the ships which were now compelled to go in ballast would shortly be able to take outward cargoes, thereby easing financial situation and reducing the cost of the imported supplies.

Striker's Determination.

The general outlook as regards the mill strike to-day appears to be a great desire on the part of the strikers to show what they consider moderation and to conclude the strike combined with a determination to secure their minimum. They show an appreciation of the tactful attitude of the police which is regarded as being largely responsible for the peaceful behaviour of the strikers hitherto and the impression has gone abroad that the police commissioner Mr. F. A. M. Vincent is intervening with the millowners in the striker's behalf.

Mr. H. B. Mandavile.

A pleader who appears to be the trusted mouthpiece of the millhands interviewed Mr. Vincent on behalf of the strikers Mr. Vincent requested him to put into definite shape the demands of the people in consultation with them and to meet him again with a deputation representing the millhands. Mr. Vincent promised that he would arrange a meeting with the millowner's association and try to bring about an amicable and speedy termination of the strike.

Mr. Mandavile subsequently addressed 2,000 men of the century mill accordingly urging them to be of good behaviour and be moderate in their demands.

25 per cent Increase Demanded.

The people thereupon said that what they wanted was an increase of 25 percent in wages all round, which means an additional 10 per cent over, and above the 15 percent that they are already in receipt of. In addition to this they demand a bonus of one month's pay to be paid like that which the mill has paid to its clerical staff. They expressed strong resentment at mill notices that employers would not consider their grievances unless they first returned to work, and they demanded that they should be represented on any arbitration that may be decided upon for consideration of their demands by their own leaders, and proposed the names of Mr. Jannadas Dwarakadas Mr. M. A. Jinnah, and Mr. Lakhmidas Raoji Tairsee. Mr. Mandavile pointed out if Mr. Vincent's proposal was accepted by them the question of appointing an arbitration board would not arise as their own delegates would represent them, and settle matters on their behalf. It would be the business of their delegates to see that millowners posted notices materially modifying the attitude adopted in their first notice and that as soon as this was done all men should return peacefully and resume work. This proposal was agreed to and some delegates were selected from those present. Subsequently other large body of strikers was brought to the first lot by a Maratha policeman deputed by the Police Commissioner and they agreed to the same plan of action. These men in stating their grievance said:—Enhancement of 15 percent in their wages which they are already receiving is quite out of proportion to the rise which has taken place in the price of the few very necessities of life to which their wants are confined. Another cause of complaint appeared to be the difficulties which the mill authorities always put in the way.

The Times of India's representative writes:—"From enquiries it appears that the mill agent think that the attitude of the men is wholly unjustifiable. They say that no employee of labour consolate the high handed action of the millhands in going on strike without placing their demands before the proper authorities. They forfeit the sympathy of rightminded employers of labour by disorganising the work and increasing the burden of work of the agent whose hands have been full of who have had anxious times recently owing to the unsettled state of the cotton markets. Most of the millhands now get wages which are an advance of 15 per cent on prewar rates. The last increase was sanctioned in July last. Again the mill work one hour short every day, owing to the short supply of the electric power and the men get a full days wages which amounts to another increase of 8 percent of their wages.

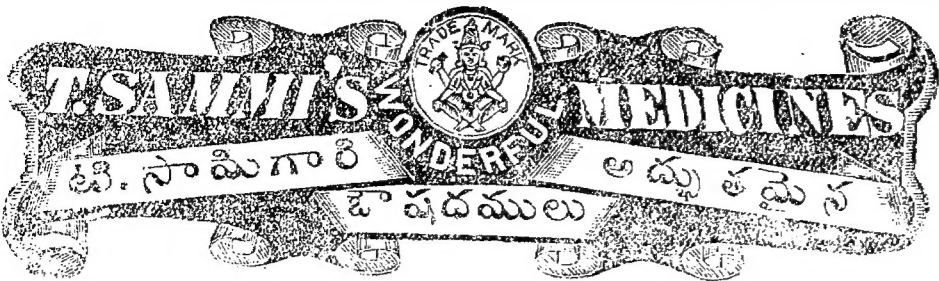
There is every probability or the work being curtailed by another hour next month when the men would continue to receive the same wages for less work."

ఇండియా పరిశ్రమలు:— (బ్రిటిష్ జేక్షను నాకా

నిర్మాణమును గూర్చి కొంతసేపు వార్తలు వచ్చి పిండుచు ఇండియా యాంత్రిక (ఇంజనీరింగ్) సంఘ కాన్ఫరెన్స్ పోవుచు గాను ఇండియా దొరతనము వాణిజ్యపరిశ్రమకాభివృద్ధి కొక దీర్ఘచురు శత్రువు వ్రాసిరి. బ్రిటిష్ జేక్షను నిపుడు నాకా నిర్మాణమునకు మరల నవకాశము కలిగినది గాన నిర్మాణము నవేషించువారు శత్రువుల వ్రాసినదనునది ఇండియా యంత్రి ఇండియా దొరతనమునకు కంటివార్త సంపెను. ఇక్షముందు ఇండియాకు కాలసినవాని నన్నీటి ఇండియాలో నే నిర్మించుట కేర్పాటులు చేయుటనునది నెద్రయునొగ్గులు చేసినవాడైనవలన జరుపుటకు ఫట్టుదల కనుగుటల లేదని యీ కంటివార్తలన స్పష్టముచున్నది. నాకా వార్తలుగా రావించుచును బొంబాయి నగరమునకు సామ్రాజ్య కాసన సభయందు సెలవిడిగి యుపన్యాసములలోని యుఖ్య భాగముల నచట వివరించుచున్నాము. పరిశ్రామిక సంఘమువారు గూడ సీమయమున స్పష్టముగ వ్రాసియున్నాడు. అట్టివో నాకా నిర్మాణ విషయమున నిట్లు వాదనాధారము గల గమకలిగిన కత్కిన కాభిలవాచు గూడ తమ వాదనములను పాటింపని సంకల్పముపలసి కచ్చుచున్నది. విదేశీ నిర్మాణమును నిర్ధారణ చేయుటకొక ప్రత్యేక సంఘము నేర్పరుపదగునని పరిశ్రామిక సంఘమువారును విచించుచున్నారు. కాన దానిని మెటనే ఏర్పరుపకలెచి మేముకొరుచున్నామని అశత్రువుల వ్రాయబడినది.

పర్వత ఇండియా నియోజనము:— త్వరలో పరము

ఇండియా యందు నియోజనము జరుపుచు గాన 1916 వ సంవత్సరమునకు నియోజనము పట్టికను సిద్ధపరుపకలెనని అధినేతకముల మంత్రి ప్రభుత్వేరి గవర్నరుకు కంటి వార్త సంపెను. ఏప్రిల్ 16 తేదీనాకా పట్టికను సిద్ధపరుచుట ఏర్పాటులు ప్రభుత్వేరిలో జరుపుచున్నది. మెకుక పరము ఇండియాగవర్నరుగా నుండిన మార్చి నోగాన మెకుకటి కరకలి అధినేతకముల గవర్నరుగ పరిగణింపబడిన గాన ఇండియా చీనాకలోనియలు ప్రభావ పరిపాలన కాభివృద్ధినిగా నియమించబడినది. అధినేతకముల మంత్రి ఇటీవల తెలిపెను.

అపుషధములయొక్క గుణాతిశయములకు మెచ్చి యెగ్గిబిమ్ కమిటిదార్లవల్ల బంగారు పతకమును, వెండిపతకములును బహుమానములుగా నొసగబడి వున్నవి. (1117)

హిందూ తైలము:—నడుమునొప్పి, నరములెఱుకు టిల్ల వాయువు, పక్కనొప్పి, కాన్లు చేతులు పట్టు, పార్శ్వ వాయువు, తలనొప్పి, యింకా యితరనాయువు నొప్పులు, అతి కీఘ్రముగా స్వస్థుగును.

దీని వెల 0-8-0. పెద్దదన్ని 2-8-0

హిందుక పాయము:—కడుపునొప్పి, కడుపులో పెగులుకాయలు, అజీర్ణము, ఓకిలింపు, భేది, వాంతిభేది, కీళ్ల భేది రక్తభేది, నోటిపుండు, పండ్లనొప్పి, జిన్ని, తేలుబట్టడం, జలుబు, స్త్రీలకు బుతుకాలములయందు కలిగెడు కడుపు నొప్పి మొదలయినవిన్ని యింకా కడుపులో కలిగే యే విధ రుయిన నొప్పులున్న అతి కీఘ్రముగా స్వస్థుగును.

దీని వెల 0-10-0, 1-2-0, 2-0-0.

జ్వరనివర్తి:—సాధారణమైన దినాలపేరట నుం డడి జ్వరములును, చలిజ్వరములు అడవి కొండ జ్వరములు, చిత్తజ్వరములు, యింకా పలువిధములైన జ్వరములును బహు త్వరగా నివర్తియగును. దీని వెల 0-8-0, 0-15-0.

టి. సామి అద్భుత ఔషధశాల, 92, అణ్ణాపిల్లపేటి, సామలకారుపేట, చెన్న పట్టణము.

రక్తస్పర్శి:—(బ్లడ్ ప్యూరిఫైయర్) ఇది కంఠముల

కారకము; మేహవాడలు, మేహరణములు, గంధిరణము, ముత పులు మొదలయినవాటిని స్వస్థముచేసి యేకారణముచేత చెడి యుండినను రక్తమును కుద్రచేసి రక్తవృద్ధి చేయును. వెల రు. 1

తైల కాక:—తైల కాక, పచ్చ కాక, మూత్రద్వార మున తాళగూడని మంట, దుర్వాసము పెరుగుట మొదలగు మూత్రద్వారమున కలిగెడు స్త్రీ సంబంధ రోగములను 8 దినములలో కుదుర్చును. దీని వెల 2-0-0 పెద్దదన్ని 4-0-0.

దగ్గుమందు:—ఇది దగ్గు, మక్కదగ్గు, రొమ్మ నొప్పి, గొంతుకమ్మట, కఫము మొదలయిన దగ్గులకు మంచి అవుషధము. వెల 1-8-0.

నపుకాయా:—ఇది యెవ్విధమున కలిగిన బలహీన మునున్న, నిద్రలో ఇంద్రియస్థితి మగుటనున్న, ఇంద్రియ లోపమున్న, స్వప్నపరచి యింద్రియమును వృద్ధిచేసి పుష్టిని కలుగ జేయును. మొగతనము లేనివాండ్లకు మొగతనమును కలుగజేయును. దీని వెల 1-0-0

జ్వర హరి

దీనియొక్క నామధేయము రెండుపురితయే జ్వర మును హరించుట కిది సాటిలేనిమందు. మలేరియా (విష వా (యజ్వరములకును, విడిచి విడిచి వచ్చు జ్వరముల కును యెత్తినది. కొన్నిసార్లు పుచ్చుకొనుటవల్ల కలుగు చెబ్బరలు జ్వరహరివల్ల కలుగవు. కాబట్టి దీనిని నిర్భయ ముగ జ్వరముందు సమయమందున్న యీ ఔషధము పుచ్చుకొనిన యేలాటి చెబ్బర జ్వరమైనను బొత్తిగా నిలిచిపోవును.

ఈ ఔషధమును గూర్చి వ్రాసిన అనేకులలో నొకరి యొక్క ఉత్తరము:—

నకిలు (అటార్ని-అట్-లా) మారాన్ పొందు రంగ్ గారు వ్రాసిరి:—మియొక్క జ్వరహరి జ్వర ములను కుదుర్చుటయందు ఆమోఘమైన ఔషధ మని మిక్కిలి సంతోషపూర్వకముగా తెలిపించెదను. వర్షా కాల మారంభమందు సార్లెట్టిలో నుండు నా గ్రామ ములలో కూలీలకు అంటుజ్వరము వ్యాపించి పీడించు చుండగా, హెన్రి వారియొక్క జ్వరహరినికొని జ్వర పీడితులకు ఉచితముగా నివ్వబడి స్వల్పకాలములోనే పీరిందరు స్వస్థత చెందిరి.

ఇప్పుడే ఒకసీసాను కొనుము.

(ప్రతి ఔషధపావులలోను వర్తకుల వద్దను దొరకును సీసాఒకటికి వెల అ. 8, రు. 1, 1-8-0, 2-12-0, 11.

మితు ఈ ఔషధం దొరకడం కష్టమైన యెడల నేరుగా యీ క్రింది విలాసమునకు వ్రాయుము.

అంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం ఆదేశం ప్రకారం

హెరీన్ గేట్ ఇండియన్ రెమిడిస్ కంపెనీ,

ఒక్లే, బాడౌ అండు కంపెనీ, ఏజెంట్లు, 15, అరమనకార వీధి, మదరాసు.

(1122)

Agents: Oakley, Bowden & Company,

15, Armenian Street, MADRAS.

మలయ చందనము

(1251) ఇది రోగమునకు ముఖ్యము నందు పుచ్చుకొనుచున్నట్లు ఎవరికిని తెలియదు. పుచ్చుకొను 'తెలు' పిడికాక మున్నగు కఠినవికల్పల కుపయోగం. ముచ్చ మైన మో మలయచందనము ఎటువై తెలుపు నచ్చ ఆను నూడు విధముల

యొక మును చూడుతూనులలో మాన్యును. డబ్బీ 1-8 2-0-0

గంధర్వశార్వసి, రామంధ్ర.

వాంతి బాంతి నివారణి

ఓమం - కర్పూర్

ఓమం-కర్పూర్ అను ఔషధము ఆలివిరచనము, కడుపునొప్పి, కగుపులో వాయువు మొదలగు వ్యాధు లను ఖండించుటకు ప్రసిద్ధమైన ఔషధము.

ఒక సీసా ఎనమందుగురిని బ్రతికించినది.

వెన్సియన్ మిక్షన్ సానైటీ రెవరెండు టి. ఎఫ్.

నికల్ నన్ గారు వ్రాసిరి:—వాంతిచేడి కలిగినవారికి

మియొక్క ఓమం-కర్పూర్ గుణముచేసినందుకు నేను మిక్కిలి సంతోషముతో సాక్ష్యముచెప్పగలను. 1884వ సంవత్సరమున దక్షిణఇండియాలోనుండు మన్నారగుడి

అనే నా పూరిలోనున్న చుట్టుపట్ల గ్రామములోనున్న వాంతిచేడి విశేషముగా వ్యాపించి ఉండెడిచుచుండె ను. ఒకరోజున యిద్దరు మనుష్యులు అందులో ఒకరు పోలీసుబంట్లోను - మిక్కిలి దుఃఖముతో నా యింటికి

మందుకుగాను వచ్చిరి. వారికి మియొక్క ఓమంకర్పూ ర్ నుమారు, అనగా నడితరము, సీసా ఒకటి యిచ్చి

వాడుకచేసే విధము చెప్పితిని. పక్షము, అనగా రెండు వారముల లోపల వారు తిరిగివచ్చి నాకు వందనములు

చెప్పిరి. ఏమగురు బిడ్డలును, ముగ్గురు స్త్రీలును ఓమం కర్పూర్ వల్ల కాపాడబడి రని సాతో చెప్పిరి. వారు చెప్పిన దృష్టాంతము నిజమని నమ్ముటకు నాకు పూర్ణ మైన కారణము లుండెను.

దీని యింటిలో నుంచుకొనుము.

(ప్రతి ఔషధపావులలోను వర్తకులయొద్దను దొర కును. సీసా ఒకటికి వెల అ. 8, రు. 1, 1-8-0, 2-12-0, 11-0-0.

మితు ఈ ఔషధం దొరకడం కష్టమైన యెడల నేరుగా యీ క్రింది విలాసమునకు వ్రాయుము.

అంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం ఆదేశం ప్రకారం

అమృతాంజనము

అన్ని నొప్పులకు దివ్యామృతము

పక్కని డబ్బితో నహా సీసా 1-8 వెల 0-8-0.

తలనొప్పుల మాన్యును.

పార్శ్వపునొప్పుల కావజోలును

చాముపు బొట్ట బొగ్గొట్టును.

మహాసనగలిగి యుండును.

ప్రతిమొంట నుండగినది.

వనమూలికలచే హిందూ దేశ మంగు

తయారుచేయబడు మంచిమందు

సువాసన గలిగి యుండును.

అనుభావము దివ్య. హిందూ అండ్ డ్రాగ్స్

ఇంద్రజాల మహేంద్రజాలము

(984) ఈ అపూర్వ గ్రంథములో జర్మనీ గారడి, యోగ దృష్టి, వాస్తవ్యాలుకము, ఇంగ్లీషు ఇంద్రజాలము, మంత్ర కాస్త్రము, భూత వైద్యము, యంత్రములు, ఆమెరికావారి పీట్ల పేక తమాషా, విచిత్రనివేదవిద్యలు గలవు. ఇంతేగాక మతవ్యుని మాయ చేయుట, మామిడిచెట్టును పుట్టించుట, జీవముతో సమాధియగుట, శరీరములేని తలకాయచేత మాట లాడించుట, భూమిపైన గజముయెత్తిన గాలిలో మనుష్యుని నిరాధారముగా నిలుపుట మొదలగు విచిత్రములు అనేకము లున్నవి. ఈ గ్రంథమును చదివిన ఆత్మద్యుతముగా మేజిక్ చేయగలరని గ్యారంటీ యిచ్చుచున్నాను. దీని వెల 4 రూలు పి. ఆర్. జనార్దనం నాయుడు, ఒంగోలు. (గుంటూరుజిల్లా)

501 పాశ్యపు వేంకటాచల 594

పండితులవారి సిద్ధాంతములు.

లోకామయహార కస్తూరిమాత్రల నివృత్తనను క రి కిం పు డు.

(ప్రతి వత్సరమునను లక్షలకొలది సీసాలు విక్రయంజ బడుచున్నవి.

ఇండియావారు మాత్రమే కాక; జర్మనీ, నీల్లా, రుషియా, స్వీట్, గోవా, ఫీజీ, విలేండ్, ఈస్ట్రాక్రికా, మొన్నటి ప్రజలములవారు కూడ సీ సిద్ధాంతమును, ఉపయోగించి చున్నారు.

మహాభాగము "ఒకేయొక లోకామయహార" కట్టా; మూతల సీసా మి యింట నున్న యెడల, మాటికి మెద్యుగ నమయమును, నిశ్చించి, మొరపెట్టుకొనుట తప్పిపోవును.

కీరలము, కీరవారము, అజీర్ణము, పార్శ్వవాతము జ్వరము, మాంద్యము, మలబద్ధకము, దగ్గు, గజము నొప్పి, బలహీనత, అనారోగ్యము, చెడ్డనీటినుండి గలుగు వికారము, విష్ణు బిడ్డలకు గలుగు జ్వరము, దగ్గు, వాయువు, మరయు ననేక రోగములును, ఈ సిద్ధాంతవే సేవనచే నాశ్వర్యముగా పోయి గుణము గలుగును.

తైద్యశాలలో నశేకవిధము లగునట్టియు నుపయోగి రములకు కర్పూరక మూలికలనుండియు యావధములను తలపాడు నేయచుండురు.

విశిష్టమైన యావ్యాపార గురుకులు, (ప్రతి సీసానుం గును ఉండును; చూచి తీసికొనరతను.

ఆమహావైద్యము, ప్రతిసీసాతో గూడి

యుండును. 280 మాత్రమున్న సీసా 4 అ. 8, మాత్రము.

6 సీసాలు లోకసాం తెప్పించిరి.

10 పాల ఖర్చుతోచేరి మా 1-8-0

12. సీసా లోకసాం కొనిన 2-14-0

25. సీసా లోకసాం కొనిన 3-5-0

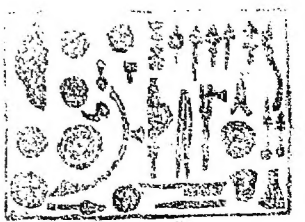
నమ స్వరోగములకు మావర్త ఆమాయ

దీను సిద్ధాంతములను కొరకును.

అంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం ఆదేశం ప్రకారం

క్యాటలాగు ఉచితముగా పంపబడును.

TOHFAFROSH
WATCH & Co.,
Dealers in Watches
Materials Tools,
BHENDI BAZAAR,
Post No. 9,
BOMBAY.

(881) ఉత్తరములు అంగ్లభాషలో వ్రాయబలయును.

మందులను మంచిమందు

కరోలా.
వాసనలేదు, ఏరుచిలేదు,
వకచార్దము, పులితేపురాదు,
తేమలు గావు, దినము కాతగిన
కాల ప్రవృత్తి నునాయాసము
గ అయ్యెలాగున గర్భ శోధన
గావించును.

1 పౌను, 1 పౌను సీసాలు
సీసా 1-కి వెల
ర. 2-8-0, 4-0-0.

ప్రే జరు గా రి
లీవరు టానిక్.
వైత్యమునకు మంచిమందు.
రోగులకు సంభవించు తల
కొప్పికి, అజీర్తికి, చెడిన కార్య
మువలన గలుగు బాధలకును,
అలవలకును, ఆకలిబాధకును,
వికాసవిహీనతకును అరోచిత
కును, తల తిరుగుటకును, విను
గునకును, అజీర్ణ భేదికినిమంచిది.
సీసా వెల ర. 1-8-0.

కుల్ హట్టి.
ఎరుపుగా నున్నను నెరసి
నను వెంట్రుకలను తక్షణమే
మినమినలాడు నలుపుగా గాని
గోధుమరంగుగా గాని మార్పు
గలదు. స దో ష లి త ము
శాశ్వతము.

ఈ సోల్యూషన్ పై పెట్టె 1-కి
రు. 2-0-0.

W. E. SMITH & Co., Ltd
Pharmaceutical Chemists &
Druggists, Mount Road,
MADRAS.

డబ్లియు. ఇ. సిత్ అండుక్రో,
(లిమిటెడ్)
మందులవ్యాపారులు, మాంటు రోడ్డు,
మదరాసు.

మందులు గోరునప్పుడు యీవ తిక వేరు నుదాహరించ గోరెదము

368

తామర తైలము

తామర, తీట, గజ్జికి, మంచిమందు
చచ్చి 1-కి అ. 6. 12-కి ర. 8-8. 10-కి రూ. 25.

తామర ఒక విధమైన పురుగుల వలన చర్మముపాద
నది, పెండ్లుకలలో గాని, లోచర్మములో గాని, గోళ్లలో
గాని బుట్టవచ్చును. పురుగులలోని భేదములబట్టి తామరలోను
లందు మూడు భేదములు గలవు.

గుర్తులు :—దురద, ఉంగరములవంటి చుట్టు, పొక్కు
లు, రసికారులు, పెండ్లుకలు ఊడిపోవుట మొదలగునవి.
కొంచెముగా లేచి కఠినమంటలు వ్యాపించి నిద్రపట్టని జల
ర్మదును.

చికిత్స :—పురుగుల జంపి చెడిపోయిన చర్మమును
పంచి స్థితిలోనికి తెచ్చుట అయియున్నది. ఇందులకు చేయ
వలసిన వైద్యము :—1. మందు లోచర్మములోనికి పోవు
మును. 2. పురుగుల జంపు మందును వాడవలయును. 3. పురు
గుల తిరిగి పుట్టకుండ జేయవలయును.

అమృతాంజనము డిహో, 6 తంబు శెట్టిపిడి, మదరాసు

స్వదేశి కత్తులు

హాల్ గ్రాండు మంగలి కత్తులు 1-2-0
తేబిల్ కత్తులు 1-0-0
కార్కులుతీయునది, చాకు అన్ని కలసినది
(ప్రయాణీకుల కెక్కుడుకయోగకరము) 1-8-0
డి. బ్లైదురోగర్పు చాకులు 1-0-0
సింగిల్ బ్లైదుచాకులు 0-6-0
డెస్కు కత్తులు 0-4-0
సింగిల్ బ్లైదు చాకులు (చిల్లరముల్లరములకు) 0-4-0

స్వదేశి ఇండస్ట్రియల్స్ కంపెనీ,
లిమిటెడ్, కంజీవరం.
962

AWARDED
GOLD MEDAL 490
IN THE
BARODA EXHIBITION
For its Sweet Lasting & Delightful Smell
TO
THE WORLD-RENOUNDED
OTTO PARASTAN (REGD.)
Therefore, please just try and enjoy.
Prices: 1/2 oz 1 dram 1/2 dram Card.
2-6-0 0-12-0 0-8-0 0-1-0
Sample Free on sending 3 annas postage Stamps.

ALSO, PLEASE TRY OUR
PARASTAN HAIR OIL (REGD.)
Free from mineral oils. Best for the Hair.
Prize Re. 1, and Postage Extra
Sample Free on sending 1 anna postage Stamp.

The Parastan Perfumery Co.
No. 1, PYDHONIE, BOMBAY 3.

శారదాంబ
ఇది శ్రీధర్మబోధిని యగు వాటకము.
సంకుదురాచార సంస్కరణమునకు మార్గ
మిందుజూపబడినది. అందరును జదివి పుర
వలయును. వెల 4 అణాలు. పోస్టేజి వేరు.
ఆంధ్రప్రదేశ్ కా గ్రామ్యమును,
1, తంబు శెట్టి పిడి, మదరాసు

సిరాబిల్లులు
నీళ్లలో వేసిన వెంటనే కఠిన పోవును. మిక్కిలి ప్రకా
శమానముగ నుండును. కాగితముల దివిగోడు ఒకరిల్ల ఒకలుడ్డి
సిరాయగును. అపద్ధేశమగు నీలివర్ణముగల పల్లటి సిరాబిల్లులు
144 టికి వెల 1-2-0 ప్రకాశమానమైనట్టియు నీలివర్ణముగల
నల్లటి సిరాబిల్లులు 144 టికి ధర 2-12-0 ఎట్లటి సిరాబిల్లులు
144-ను 1-6-0 పచ్చని సిరాబిల్లులు 144 టికి 1-4-0 వెర్ణ ము
త్తముగ కొనువారలకు మంచి యివామియబడును (1278)

BENGAL INK FACTORY.
24. Tarak Chatterji Lane, Calcutta.

ఆత్మబోజ్జాసా.
శరీరమును విడచినలెరువారల ఆత్మసేవి.
తయ్యముల సద్భావమును గురించిన శాస్త్రీయవర్ణ
గ్రంథకర్త :— డా. జగన్నాథస్వామిగారు, బి. ఏ.
విజ్ఞానవిజ్ఞాన చర్మని గ్రంథము. వెల 10-0-0.
మనోజయ, ఆంధ్రప్రదేశ్ కా గ్రామ్యమును,
1, తంబు శెట్టి పిడి, మదరాసు

మీ కవనరమయినచో

యంత్రసంబంధ మైనట్టిగాని కరగి పోలిపోయినట్టి గాని వస్తువులు గురించియు,
ఉత్పత్తి, ఇనుపవాసనములు, వంపులు వంపులుగ వంచబడిన రేఖలు కోణములుగా
బిచ్చిట్టి ఇనుపకమ్మలు ఇంకను వివిధమైన ఇనుప సామానులను గురించిన అన్ని
విషయములను గురించియు ఈ క్రింది కంపెనీవారిలోనే సంప్రదించుటకుల నలవా
దావలసివలసినది. మీరు సామానులను మిక్కిలి తక్కువ వెలల కిచ్చుటలోను, కోరి
కలను నానివి సకాలములో సరఫరా చేయుటలోను ముచ్చట మీరు ప్రకాశింపజేయు.

వివాసము :— **ది రెలయన్సు ఫౌండ్రీ**
సాత్ ఇండియా ఇండస్ట్రియల్స్ లిమిటెడ్, రిటాలపెట్టె సం కంపెనీ య.
332
మదరాసు

(ప్రే కాల్మ్యుబెర్గ్ గొరనప్పుడు ఈ పుత్రుల పేరు కూడ నుదహరించ గోరుచున్నారు.)

శ్రీధర్మబోధిని గోపాలకృష్ణ గోక శాగరి చక్రవర్తి
రంగుల చిత్ర వటుము
వ్రతి 1-కి 0-1-0 12 ప్రతులకు 0-9-0.
వి. పి. భర్త్యులు ప్రశ్నోక్తము.
ఆంధ్రప్రదేశ్ కా గ్రామ్యమును,
పోస్టాఫీసు 212 మదరాసు.

మా తేలుపిండు అన్ని మందుల కంటే
మిక్కిలి చురుకుగా పనిచేయును. వెల 0-8-0.
తేలుకాటువలన అసాయములేకు గాని విశేష బాధ గలదు.
తేలుకాటువలన పిషము నెత్తురులో ప్రవేశించదు.
కుట్టినవోట కొంచెము నుదురోసిన బాధ మాయగును.
మందు చెడకుండ రబ్బరు బిగ్ బాగల సీసాలో పోయబడినది.
అమృతాంజనము డిహో, మదరాసు.

ఆంద్రోద్ధమము.
మొదటి యై దాంధ్ర మనోజయనభారతయందలి
రవ్యాన సంమాధ్యక్షుల, సభాధ్యక్షుల, యానగాధ్యక్ష
ములు, బారి చిల్లరములు, సభా దీర్ఘములుగలవు.
వెల రూ. 1-0-0. పోస్టేజి వేరు.
ఆంధ్ర ప్రదేశ్ కా గ్రామ్యమును, 1, తంబు శెట్టిపిడి,
మదరాసు.